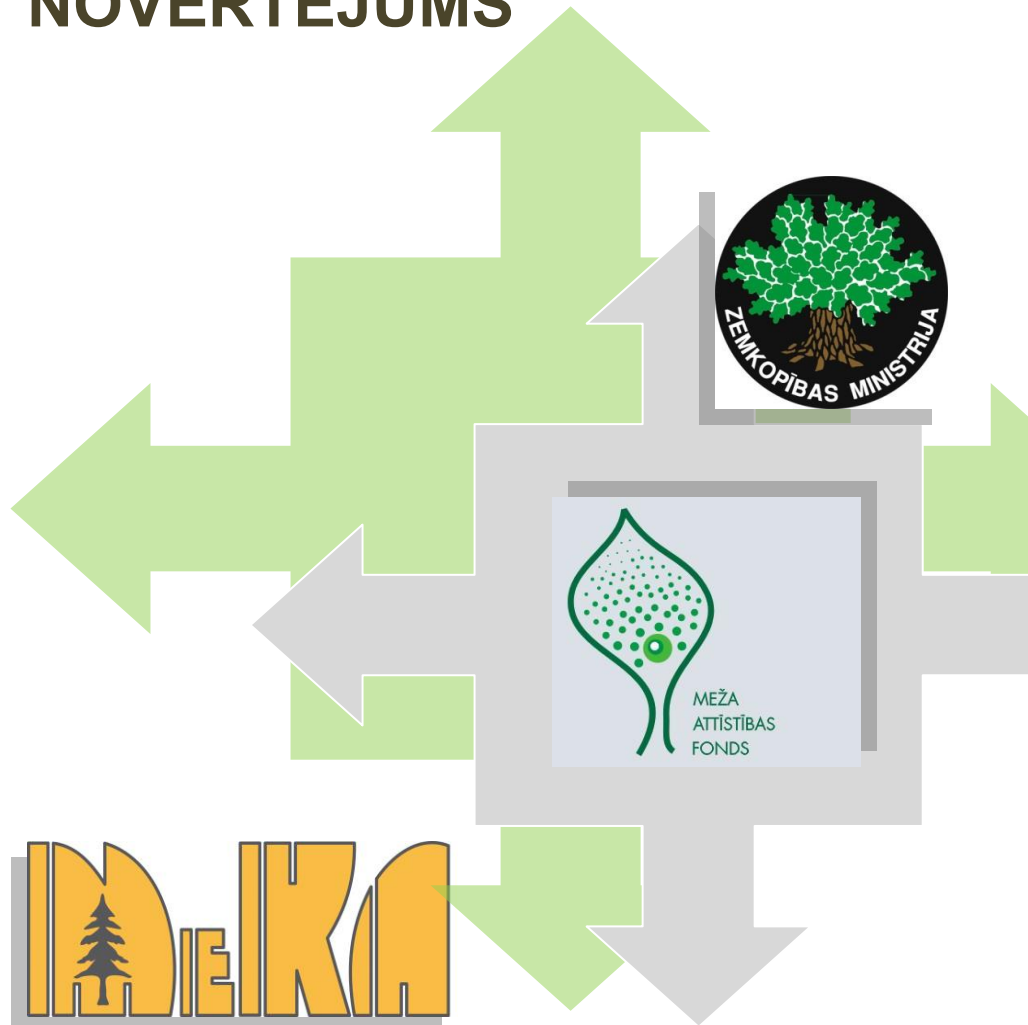

MEŽA NOZARES PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS EFEKTĪVITĀTES NOVĒRTĒJUMS

[Jelgava, 2013]

Pētījums, (Lauku atbalsta dienesta līguma Nr. 190813/S171)

Projekta pasūtītājs: LR ZM Lauku atbalsta dienests
Finansējums: Meža attīstības fonds
Projekta vadītājs: Andrejs Domkins

LR Zemkopības ministrija
Republikas laukums 2,
Rīga, LV-1981

Jelgavā, 2013.gada 12.novembrī
Nr. 1-7/ 68

Par pētījumu „Meža nozares profesionālās izglītības efektivitātes novērtējums”

Nosūtam Jums pētījuma „Meža nozares profesionālās izglītības efektivitātes novērtējums” izpētes gala ziņojumu.

Šīs vēstules pielikumā pievienojam sagatavoto gala ziņojumu.

Ar cieņu
SIA „Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts”

Andrejs Domkins
Valdes loceklis

Saturs

1. IEVADS.....	5
1.1. <i>Pētījuma konteksts</i>	5
1.2. <i>Pētījuma mērķis un īstenojamie uzdevumi</i>	5
1.3. <i>Pētījuma ietvars un metodika</i>	5
2. PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS NOZĪME JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBĀ.....	6
2.1. <i>Profesionālās izglītības kompetences centri</i>	8
3. MEŽA NOZARES PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS RAKSTUROJUMS.....	10
3.1. <i>Nozarē nodarbināto raksturojums</i>	10
3.2. <i>Profesionālās izglītības raksturojums, esošo programmu uzskaitījums</i>	13
3.3. <i>Kokrūpniecības nozares profesionālo izglītības iestāžu esošā situācija</i>	19
4. MEŽA NOZARES PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS GALVENĀS PROBLĒMAS UN NĀKOTNES IZAICINĀJUMI	27
KOPĒJIE SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI TURPMĀKAI DARBĪBAI	32
PIELIKUMS Nr. 1	34

TABULU UN ATTĒLU SARAKSTS

Tabulas Nr.	Nosaukums	Lpp.
3.1.	Latvijas profesionālās izglītības iespējas pēc pamatzglītības un vidējās vispārējās izglītības meža nozarē	14
3.2.	Uzņemšana profesionālās izglītības iestādēs, 2010.-2013.g.	18
3.3.	Uzņemšana profesionālās izglītības iestādes – korrūpcības nozare	19
3.4.	Uzņemšanas valsts finansētās profesionālās izglītības programmās 2013.gadā	20
3.5.	Uzņemšanas rezultāti valsts finansētās profesionālās izglītības programmās 2013.gadā dalījumā pa kvalifikācijas grupām	22
3.6.	Audzēkņu skaits valsts finansētās profesionālās izglītības programmās uz 2013.gadu dalījumā pa kvalifikācijas grupām (pēc skolu apzināšanas)	23
3.7.	ES projektu īstenošanas nozīme profesionālās izglītības iestāžu darbībā	25

Attēla Nr.	Nosaukums	Lpp.
3.1.	Pētījuma ietvaros apmeklētās profesionālās izglītības iestādes	20
4.1.	Nozaru saistīto profesiju karte	30

1. IEVADS

1.1. Pētījuma konteksts

Sākot ar 2010.gadu Latvijā, tiek veidots atbilstošs profesionālās izglītības iestāžu tīkls, kura ietvaros tiks nodrošinātas sabalansētas profesionālās izglītības programmu apguves iespējas, sagatavojot darba tirgum nepieciešamo speciālistu skaitu un nodrošinot piedāvājumu, kas atbilstu nodarbinātības struktūrai. Šajā procesā ļoti būtiski ir ievērot sadarbības principu starp valsts institūcijām, pašvaldībām un nozaru asociācijām. LR Izglītības un zinātnes ministrija izstrādājusi „Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādnes 2010.-2015.gadam”, kas paredz 14 profesionālās izglītības kompetenču centru izveidi, kuros ir paredzēts nodrošināt kompleksu materiāla tehnisko bāzi, kas sniegs audzēkņim iespēju iegūt profesionālu kvalifikāciju attiecīgo nozaru visās pamatprofesijās.

1.2 Pētījuma mērķis un īstenojamie uzdevumi

Mērķis - novērtēt meža nozares profesionālās izglītības efektivitāti, apmācību attīstību, izvērtēt mācību procesa pilnveides procesu meža nozares atbalstītajos (potenciālajos) kompetences centros.

Sākotnēji pētījuma ietvaros tika izvirzīti zemāk uzskaitītie veicamie darba uzdevumi.

Darba uzdevumi:

- novērtēt profesiju standartu ieviešanas gaitu un apmācību programmu attīstību,
- novērtēt jaunu apmācības metožu ieviešanas gaitu un lietderību (e-studijas, moduli, duālā apmācību sistēma),
- novērtēt izglītības iestādes un uzņēmumu sadarbības efektivitāti meža nozares atbalstītajos kompetences centros,
- veikt izpēti kompetences centru absolventu ienākšana darba tirgū.

1.3 Pētījuma ietvars un metodika

Pētījuma ietvaros rezultātu ieguves process:

- analizēt profesiju standartu un apmācību programmu un plānu sasaisti,
- veikt mācību programmu īstenošanas analīzi un apmācību procesā iesaistīto (pasniedzēju un audzēkņu) padziļinātas intervijas,
- veikt absolventu aptauju un intervijas.

Šā projekta ietvaros svarīgi noskaidrot, kādi ir esošie ieguvumi no profesionālās izglītības programmu reorganizācijas, kā arī noskaidrot izglītības iestāžu audzēkļu un absolventu ienākšanu reālajā darba tirgū un iesaistīto iestāžu novērtējums.

Pētījuma metodika

Lai sasniegtu izvirzītos uzdevumus, tiek izmantotas vairākas savstarpēji papildinošas pētījuma izstrādes metodes:

- sekundāro informācijas avotu analīze, tās ietvaros paredzēts veikt esošo datu bāzu analīzi un līdz šim veikto pētījumu rezultātu izvērtējumu;
- statistikas datu analīze tiks veikta projekta uzdevumu apkopojot nepieciešamo datus,
- ekspertu vērtējums (meža nozarē un ar to saistītajās nozarēs pastāv tendences, kuras izprast var tikai nozares speciālisti, tāpēc atsevišķu pētījuma sadaļu izstrādē tiks piesaistīti saistīto nozaru speciālisti).

2. PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS NOZĪME JAUNIEŠU NODARBINĀTĪBĀ

Šobrīd Eiropā būtiska problēma ir rekordaugstais jauniešu bezdarbs. Saskaņā ar Eurostat datiem izriet, ka bez darba ir gandrīz katrs ceturtais jauniešs, turklāt tendences rāda, ka jauniešu bezdarbs turpina palielināties. Situācija Eiropā ir ļoti atšķirīga, ja izvērtē situāciju darba tirgū dažādos reģionos. Grieķijā bez darba ir gandrīz 2/3 jaunieši, bet Spānijā jauniešu bezdarba līmenis jūlijā bijis 56,1%. Zemākais jauniešu bezdarbs ir Vācijā (7,3 %) un Austrijā (9,2 %). Baltijas valstīs jauniešu bezdarbs vērtējams arī kā vidēji augsts, t.i., Igaunijā (15,2 %), Latvijā (19,8 %) un Lietuvā (23,1 %). Eiropas Parlamenta (EP) aplēses liecina, ka Eiropā ~ 7,5 miljoni jauniešu vecumā no 15 līdz 24 gadiem nedz strādā, nedz mācās. Eiropā 30 % jauniešu bezdarbnieku nespēj atrast darbu jau ilgāk nekā 12 mēnešus. Daudzviet Eiropā šī ir bīstama tendence, kad jaunieši neapgūst vajadzīgās iemaņas un nenorūdās darba arī psiholoģiski. Augsts jauniešu bezdarbs ilgtermiņā negatīvi ietekmē valsts tautsaimniecības izaugsmi un konkurētspēju. Tas var radīt labu augsni arī sociālajai nestabilitātei un negatīvi ietekmēt jauniešu vēlmi izglītoties, jo kāda gan jēga tiekties pēc izglītības, ja pēc tam tāpat labākajā gadījumā var atrast vien mazkvalificētu darbu un bieži faktiski vispār nesaistītu ar izvēlētajā izglītības virzienu. Augsts jauniešu bezdarbs palielina iespējamību, ka laikus netiek veidotas ģimenes, netiek pirkti mājokļi. Ilgtermiņā tas nozīmē zemāku ekonomikas izaugsmi un mazākus nodokļa ieņēmumus. Nedrīkst piemirst, ka pašreizējie jaunieši nākotnē veidos sabiedrības mugurkaulu, kuru rādītājs, iemaņas un vērtības lielā daļā gadījumu būs atkarīgas no dzīves pirmajā daļā gūtās pieredzes¹.

Šīs problēmas risināšanā Eiropas Komisija (EK) ir rosinājusi īstenot darba un mācību garantiju programmu, kas attieksies uz jauniešiem, kuriem vēl nav 25 gadi. Saskaņā ar šo programmu ES valstis nodrošinās visiem jauniešiem darba piedāvājumu, prakses vai mācekļa vietas, iespēju turpināt mācības četru mēnešu laikā pēc izglītības iestādes beigšanas vai palikšanas bez darba. Plānots, ka garantiju programmai tiks atvēlēti 6 miljardu eiro, no tiem trīs miljardu eiro finansējums plānots no ES budžeta un trīs miljardi eiro – no Eiropas Sociālā fonda (ESF). Saskaņā ar pašreizējiem plāniem jauniešu garantijas atbalstu varēs saņemt tās ES valstis un reģioni, kurās bezdarbs vecuma grupā līdz 25 gadiem ir 25 % un augstāks. Vidēji ES bezdarbs šajā vecuma grupā ir 24 %, Latvijā – 28 %. Tiek minēts, ka piešķirtie finanšu līdzekļi varētu būt par maz, lai efektīvi īstenotu iecerētos garantijas pasākumus, kā rezultātā dalībvalstīm būtu jāpaļaujas ne vien uz ES palīdzību, bet arī jāpiedalās ar lielāku nacionālo finansējumu. Piemēram, Somijā jau tiek īstenotas jauniešu garantiju aktivitātes un ikgadējās investīcijas ir 16 miljonu eiro, kas iekļauj t.sk. subsīdijas studentiem no arodskolām un studentu algas (700 eiro

¹ Laikraksts „Dienas Bizness”, 2013.g. 23.septembris, Nr. 166 (4571), 13.lpp

mēnesī) uzņēmējiem un darba devējiem, lai motivētu uzņēmējdarbību attīstību valstī, kā arī jauniešu nodarbinātību darba tirgū. Somijā ir arī īpašas valsts apmaksātas apmācības un prakses studentiem, kā arī atbalsts tiem jauniešiem, kuriem ir īpašas problēmas iekļauties sabiedrībā. Kopš Somija īsteno šo jauniešu garantijas pasākumus, bezdarbs šajā valstī ir samazinājies, pirms gada 11,3% jauniešu bija bez darba, tagad – 10,1%².

Svarīga loma jauniešu nodarbinātībā ir profesionālajai izglītībai un tās sasaistei ar darba tirgu. Kā liecina statistika, ES dalībvalstīs, kurās ir attīstītāka profesionālā izglītības ieguve, ir mazāks jauniešu bezdarbs. Kā labs instruments jauniešu nodarbinātībā var kalpot duālā profesionālās izglītības sistēma, kas ļauj jauniešiem sākt mācības arodskolā no 15 gadu vecuma un ir maz jauniešu, kas pamet studijas. Būtisks aspekts kalpo tas, ka atsevišķas valsts zemais bezdarba līmenis panākt ar to, ka profesionālā izglītība ir novērtēta tādā pašā līmenī kā augstākā izglītība. Tik tikko Latvijā dažās profesionālajās skolās sadarbībā ar uzņēmējiem sākti pilotprojekti ar duālās izglītības elementiem. Izglītība ir galvenā atslēga jauniešu nodarbinātībā. Latvijas vājš punkts šajā jautājumā var būt nepietiekamā sadarbība starp Izglītības un zinātnes ministriju (IZM) un Ekonomikas ministriju (EM). Rezultātā tiek ražoti jauni absolventi nozarēs, kuras nav nepieciešams darba tirgū³. Darba devēji norāda, ka jaunieši savā veidā ir esošās izglītības sistēmas kļūnieki – šodien tiek saražoti vai nu šaura profila speciālisti, vai nu šādu pārprodukcijurezultātā jaunieši, jau iestājoties augstskolā, ir aiz darba tirgus borta. Tādēļ darba devēji mudina cilvēkus pārkvalificēties un strādāt godīgi, ar pareizo attieksmi, tad nebūs jābrauc prom. Valda uzskats, ja aizbraucēji šeit strādātu tikpat cītīgi un daudz kā ārzemēs, viņi varētu nopelnīt.

Kā tiks organizēts atbalsts jauniešu bezdarba samazināšanā Latvijā⁴:

- jaunieši, kas 2014.gadā sākumā nemācīsies vai nestrādās, varēs pieteikties atbalstam, reģistrējoties Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA) kā bezdarbinieki vai mācību iestādē, kas sniedz iespēju piedalīties 1-1,5 gadus ilgās profesionālās izglītības programmās jaunas profesijas apguvei;
- ne vēlāk kā pēc četriem mēnešiem kopš mācību pārtraukšanas vai bezdarbnieka statusa iegūšanas jaunieši varēs saņemt triju veidu atbalstu – darba piedāvājumu, apmācību piedāvājumu vai praktisku mācības darbavietā;
- jaunieši varēs saņemt NVA atbalstu darba meklēšanā un pamatkompetenču apgūšanā, karjeras konsultācijas, kā arī atbilstoši profilēšanas rezultātiem ļaus iesaistīties atbilstošākajā pasākumā;
- jaunieši varēs piedalīties īstermiņa apmācību programmās vai 1-1,5 gadus ilgās profesionālās izglītības programmās jaunas profesijas apgūvē;
- jaunieši varēs iegūt praktiskās iemaņas aktivitātēs *Pirmā darba pieredze jauniešiem, Brīvprātīgais darbs*.

Uzņēmīgākie jaunieši varēs saņemt atbalstu, lai sāktu komercdarbību vai kļūtu par pašnodarbināto. Nākamajā plānošanas periodā 2014.-2020.gadam plānotais finanšu atbalsts jauniešu nodarbinātības sekmēšanā Latvijā būs 59 milj.eiro (2007.-2012.g. – 11 milj.eiro, kur atbalstu saņēmuši 14 tūkstoši Latvijas jauniešu). Lai gan

² Laikraksts „Dienas Bizness”, 2013.g. 23.septembris, Nr. 166 (4571), 12.lpp

³ Laikraksts „Dienas Bizness”, 2013.g. 23.septembris, Nr. 166 (4571), 12.lpp

⁴ Laikraksts „Dienas Bizness”, 2013.g. 23.septembris, Nr. 166 (4571), 12.lpp

precīzais finanšu apmērs vēl nav zināms, jo tas vēl atkarīgs no gala lēmumiem ES līmenī.

Pilotprojektā par mācību nodrošināšanu darba vidē ir iesaistījušās sešas profesionālās izglītības iestādes un 113 audzēkņu. Ogres tehnikumā 20 audzēkņi paralēli mācībām attiecīgajās profesionālās izglītības programmās, varēs iegūt elektronikas tehniķa, namdara, mēbeļu galdnieka vai maizes un miltu konditorejas izstrādājumu speciālista kvalifikāciju. Jelgavas tehnikumā 16 jauniešiem būs iespēja iegūt autoatslēdznieka kvalifikāciju, bet Rīgas Valsts tehnikumā poligrāfistu amata prasmes apgūs 18 audzēkņi. Valmieras Profesionālajā vidusskolā tekstiliju ražošanas un izgatavošanas speciālista profesiju apgūs 17 audzēkņi. Ventspils tehnikuma 27 audzēkņi apgūs elektroniskas tehniķa, mehatronisko sistēmu tehniķa, elektrotehniķa, mašīnbūves tehniķa, kā arī lokmetinātāja ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē profesiju. Jelgavas Amatu vidusskolā varēs iegūt ciparu programmas vadības darbgaldu iestatītāja kvalifikāciju. Līdz šim pilotprojektā iesaistījušiem 15 audzēkņi. Duālās izglītības modelis paredz elastīgu mācību plānu atbilstoši iegūstamās profesijas specifikai – darba pieredzei uzņēmumā mijoties ar teorētiskajām mācībām izglītības iestādēm⁵.

Interesant fakts atklājas nesen NVA Jelgavas filiālē apkopotajā informācijas par bezdarbu Jelgavā, kur 1.oktobrī bezdarba līmenis pilsēta bija 6,9 %. Bezdarbinieku sadalījums par izglītības līmeņa parāda, ka 53 % bezdarbnieki ir ar vispārējo izglītību, 33 % ar profesionālo izglītību (t.sk. 77 % no tiem ar profesionālo vidējo izglītību) un 14 % - ar augstāko izglītību⁶.

2.1 Profesionālās izglītības kompetences centri

Sākot no 2009.gada LR IZM veic profesionālās izglītības iestāžu optimizēšanu saskaņā ar „Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādnes 2010.-2015.gadam”, kuras mērķis ir nodrošināt turpmāku profesionālās izglītības sistēmas strukturālo reformu īstenošanu, optimizējot profesionālās izglītības iestāžu skaitu un izvietojumu reģionos, kā arī veicot to diferenciaciju, izveidot modernu mūsdienu prasībām atbilstošu profesionālās izglītības materiāli tehnisko nodrošinājumu, sekmēt visu veidu resursu efektīvāku izmantošanu, paaugstinot profesionālās izglītības kvalitāti un pieejamību. Paralēli šim procesam notiek aktīva darbība pie profesionālās izglītības kompetences centru veidošanu. Tās ietvaros LR IZM ļaus veidot profesionālās izglītības kompetences centrus kā kvalitatīvas, modernas un reģionu tautsaimniecības un audzēkņu vajadzībām atbilstošas profesionālās izglītības iestādes ar inovatīvu un modernu mācību vidi, mūsdienu tehnoloģiskajām prasībām atbilstošu materiāli tehnisko nodrošinājumu dažādiem profesionālās izglītības veidiem.

Jaunajos noteikumos nostiprināta nepieciešamība izglītības iestādei cieši sadarboties ar sociālajiem partneriem. Izglītības iestādei, kandidējot uz PIKC statusu, būs jāsniedz sociālo partneru rakstisks atzinums par sadarbību, akcentējot mācību prakses organizāciju un norisi. Profesionālās izglītības iestādei sevi jāparāda arī kā profesionālās izglītības metodiskajam centram, pieaugušo tālākizglītības centram, karjeras izglītības centram, panākot, ka izvēlētajās vismaz divās nozarēs, kur centrs specializējas, vienlaicīgi iestādē katrā no šīm nozarēm mācās ne mazāk kā 100 audzēkņi. Tātad izglītības iestādei nopietna uzmanība jāpievērš ne tikai pie

⁵ Laikraksts „Dienas Bizness”, 2013.gada 9.oktobrī, Nr. 178 (4583), 19.lpp.

⁶ Laikraksts „Jelgavas Vēstnesis”, 2013.gada 31.oktobrī, Nr. 44 (331), 4.lpp.

audzēkņu uzņemšanai, bet jāstrādā arī ar jauniešiem, kuri uzņemti un mācās, lai ierobežotu priekšlaicīgi mācības pametušo skaitu.

PIKC ir valstiska nozīme, jo tiem jānodrošina nepieciešamais metodiskais atbalsts attiecīgās nozares profesiju apgūšanai citām profesionālās izglītības iestādēm visā Latvijā. PIKV jāveic ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana, pedagogu tālākizglītības pasākumi, tiem jāklūst arī par karjeras izglītības centriem un pieaugušo izglītības centriem. Sadarbībā ar pašvaldībām, sociālajiem partneriem, vietējiem darba devējiem un ministriju PIKC ir jāizvērtē teritoriālo struktūrvienību izveides iespējas, nodrošinot pieejamu un kvalitatīvu profesionālo izglītību visā valsts teritorijā. Īpaša uzmanība ir jāpievērš mācību prakses organizācijai un norisei, duālās izglītības elementu ieviešanai profesionālajā izglītībā, aktīvāk izmantojot uz mācību praksi balstītu pieeju izglītojamo sagatavošanā. PIKC jādod iespēja gan jauniešiem, gan pieaugušajiem no visiem Latvijas novadiem apgūt jaunākās tehnoloģijas, tiem jā sagatavo augstas kvalifikācijas speciālisti visās tautsaimniecības nozarēs atbilstoši darba tirgus pieprasījumam, jānodrošina nozarē strādājošo kvalifikācijas paaugstināšana, bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana. Lai nodrošinātu minēto uzdevumu izpildi, PIKC tiek veidota nepieciešamā materiāli tehniskā bāze profesionālās kvalifikācijas ieguvei visās attiecīgās nozares pamatprofesijās.

Noteikumi paredz, ka izglītības iestādei, kurai ir piešķirts kompetences centra statuss, katru gadu jāiesniedz ministrijā informācija, kas apliecina izglītības iestādes atbilstību noteikumos minētajiem kritērijiem. Šobrīd Latvijā darbojas seši profesionālās izglītības kompetences centri – PIKC „Jelgavas Tehnikums”, PIKC „Liepājas Valsts tehnikums”, PIKC „Kandavas Valsts lauksaimniecības tehnikums”, PIKC „Rīgas Valsts tehnikums”, PIKC „Ventspils Tehnikums” un PIKC „Rīgas Tehniskā koledža”, kas vienīgā ir nominējusi kokapstrādes nozari kā PIKC darbības virzienu.

Ar Ministru kabineta 2013.gada 19.marta noteikumiem Nr.144 „Profesionālās izglītības kompetences centra statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība” nosaka:

- profesionālo vidējo izglītību attiecīgajā izglītības iestādē iegūst ne mazāk par 800 izglītojamiem Rīgā un ne mazāk par 500 izglītojamiem – citā administratīvajā teritorijā;
- pēdējo divu mācību gadu laikā nepietiekama mācību sasniegumu vērtējuma, neattaisnotu mācību kavējumu vai nepareizas karjeras izvēles dēļ ir atskaitīti ne vairāk kā astoņi procenti no izglītojamiem, kuri uzsākuši mācības attiecīgajā izglītības iestādē;
- pēdējo divu mācību gadu laikā ne mazāk kā sešdesmit procentiem izglītojamo, kuri ieguvuši profesionālo kvalifikāciju, vērtējums profesionālās kvalifikācijas eksāmenos nav bijis zemāks par septiņām ballēm;
- izglītības iestāde atbilstoši īstenojamām izglītības programmām sadarbojas ar darba devēju organizācijām vai to apvienībām un nozares komersantiem un ir saņemts viņu rakstisks viedoklis par īstenoto sadarbību, kā arī nodrošina darba tirgus prasībām atbilstošas prakses vietas visiem izglītojamiem;
- tajā iespējams izglītēt darbam ar jaunākajām tehnoloģijām arī citu profesionālās izglītības iestāžu izglītojamus;
- izglītības iestāde nodrošina nozarē strādājošo un citu personu profesionālo tālākizglītību un pilnveidi;

- sadarbībā ar nozares organizācijām un komersantiem attiecīgā izglītības iestāde vismaz divās nozarēs (attiecībā uz Kultūras ministrijas padotībā esošām iestādēm – vienā nozarē) (turpmāk – atbilstošā nozare), kurās tā īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas, veic reģionālā vai nozares metodiskā centra, pedagogu tālākizglītības centra un ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas funkcijas, tai skaitā:
 - *nodrošina vienlaikus ne mazāk kā 100 izglītojamiem mācības izglītības programmās katrā no atbilstošām nozarēm kopumā;*
 - *izstrādā profesionālās izglītības programmu saturu atbilstošo nozaru profesijās;*
 - *nodrošina pedagogu pieredzes apmaiņu un stažēšanos gan valsts, gan starptautiskā līmenī;*
 - *organizē seminārus, konferences, konkursus, olimpiādes un metodiskos pasākumus izglītojamajiem un pedagogiem gan valsts, gan starptautiskā līmenī;*
 - *izstrādā nepieciešamos mācību un metodiskos materiālus izglītojamiem un pedagogiem un publicē tos izglītības iestādes tīmekļa vietnē;*
 - *nodrošina ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu.*
- piedalās Eiropas Savienības struktūrfondu vai citos ārvalstu finanšu instrumentu finansētajos projektos;
- nodrošina karjeras izglītības pasākumu īstenošanu karjeras vadības prasmju apguvei un individuālās karjeras konsultācijas tālākās izglītības un nodarbinātības izvēlei;
- piedāvā iespējas izglītojamo dalībai starptautiskajās apmaiņas programmās, kā arī praksi Eiropas Savienības programmu ietvaros.

3. MEŽA NOZARES PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS RAKSTUROJUMS

3.1. Nozarē nodarbināto raksturojums

2010.gadā „Ernst & Young Baltic” veica pētījumu „Kokrūpniecības nozares apraksts”, kurā analizēja nodarbinātību un tās lomu. Pētījuma rezultāti parādīja, ka aptaujājānot nozares uzņēmumu darbiniekus pa vecuma grupām, ka visvairāk strādājošo kokrūpniecības apakšnozarēs ir vecumā no 25 līdz 40 gadiem. Nedaudz mazāks darbinieku skaits ir vecumā no 41 līdz 50 gadiem. Vismazāk darbinieku koksnes, koka un korķa izstrādājumu un mēbeļu ražošanas apakšnozares uzņēmumos ir vecāki par 60 gadiem, bet mežsaimniecības un mežizstrādes apakšnozares uzņēmumos- jaunāki par 25 gadiem. Kopumā lielākā daļa no apakšnozarēs nodarbinātajiem ir jaunāki par 50 gadiem, turklāt 50% nodarbināto ir jaunāki par 40 gadiem. Tas ir saistīts ar nozares darba specifiku un darba veikšanas apstākļiem. Savukārt analizējot darbinieku skaitu sadalījumā pēc dzimuma, var secināt, ka kokrūpniecības nozares uzņēmumos vislielākais vīriešu īpatsvars ir mežsaimniecības un mežizstrādes uzņēmumos - 93,2% darbinieku. Tas ir saistīts ar šīs nozares darba specifiku. Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošanas un mēbeļu ražošanas apakšnozaru uzņēmumos vērojams būtisks vīriešu pārsvars (72,4% no visiem darbiniekiem), tomēr šajās apakšnozares kopumā aptuveni trešā daļa nodarbināto ir sievietes.

Apkopojot kokrūpniecības nozares darbinieku mainības tendences, var redzēt, ka vismazākā uzņēmuma darbinieku mainība gada laikā ir koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošanas un mēbeļu ražošanas apakšnozaru uzņēmumos (79,5% aptaujāto uzņēmumu norāda 0–10% lielu darbinieku mainību gadā). Nedaudz lielāka mainība ir mežsaimniecības un mežizstrādes apakšnozares uzņēmumos, kur darbinieku mainība 0-10% gadā (to norāda 69% uzņēmumu). Tas var būt saistīts ar apakšnozares darba apstākļu specifiku un darbu sezonalitāti. Savukārt, analizējot kokrūpniecības nozares darbinieku mainības tendences pa reģioniem, var redzēt šādu tendenci – vismazākā darbinieku mainība ir Pierīgas reģionā (86,7% aptaujāto uzņēmumu norāda 0 – 10% lielu darbinieku mainību gadā). Salīdzinoši lielāka darbinieku mainība ir Latvijas reģionos, kur vislielākā darbinieku mainība ir Zemgales un Latgales reģionā.

Nozares eksperti prognozē, ka nozarē ir gaidāms neliels darbinieku skaita palielinājums turpmākajos gados. Tas ir saistīts ar uzņēmuma produktivitātes palielināšanos un sasniegtajiem rezultātiem (ražošanas apjoms uz nodarbināto). Uzņēmums meklē stabilus cilvēkus, kuri būtu ieinteresēti strādāt ilgtermiņā, tad investīcijas darbinieku izaugsmē atmaksātos. Vēl viens iemesls, kas ietekmē darbinieku mainību, ir paaudžu maiņa. Šobrīd daudz tiek ieguldīts jaunajos darbiniekos, kuriem netrūkst motivācijas, bet ļoti trūkst praktisko iemaņu. Arī spēja iekļauties kolektīvā 80–90% darbinieku ir labā līmenī. Mazajos nozares uzņēmumos ir problēma, ka darbiniekiem trūkst motivācijas, jo izaugsmes iespējas uzņēmumā ir ļoti ierobežotas. Daudzi darbinieki maina darbu psiholoģisku iemeslu dēļ, kritiskie vecuma periodi ir 22 – 23 gadi, kad jaunieši pirmo reizi maina darbu, un 30 - 40 gadu periods. Strādājošie vecumā no 40 – 45 gadiem un vecāki darbinieki reti maina darbu, jo vēlas stabilitāti.

Nozarē strādājošo kompetences un prasmes

Analizējot kokrūpniecības nozares jauno darbinieku, proti, profesionālo arodskolu un tehnikumu beigušo darbinieku profesionālās zināšanas, prasmes un attieksmes, visaugstāk tiek vērtēta attieksme pret darba pienākumiem un spēju iekļauties kolektīvā. Vērtējot kokrūpniecības nozares pieredzējušo darbinieku zināšanu, prasmju un attieksmju līmeni, augstu tiek vērtēta attieksme pret darba pienākumiem un profesionālās kompetences.

Uzņēmēju vērtējums parāda, ka profesionālās izglītības iestādes nesen beigušie jaunieši ir vairāk motivēti strādāt, gūt pirmo pieredzi, kā arī ir komunikabli un ar iniciatīvu. Tikmēr pieredzējušiem darbiniekiem ir izteiktāka kompetence, strādājot nozarē, kā arī mērķtiecība, jo pieredzējušākie darbinieki spēj novērtēt vēlamu rezultātu. Vērtējot rezultātus, ir jāņem vērā, ka daļa nozares uzņēmumu īsteno savu darbinieku apmācību, tādēļ pieredzējušajiem darbiniekiem profesionālās kompetences pieaug.

Nozares darbinieku pieejamība darba tirgū

Saskaņā ar CSP datiem 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu brīvo darbavietu skaits ir pieaudzis, vislielāko pieaugumu sasniedzot mežsaimniecības un mežizstrādes apakšnozarē, brīvo darbavietu skaitam pieaugot desmit reizes. Lielākais brīvo darbavietu skaits vērojams koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošanas apakšnozarē. Tas norāda uz ekonomiskās aktivitātes palielināšanos, pieprasot papildu darbaspēku, lai spētu apmierināt produkcijas pieprasījumu. Brīvo darbavietu īpatsvars 2011. gadā salīdzinājumā ar 2010. gadu palielinājies, veidojot

no 0,2% līdz 0,4%. Kopumā visos sektoros brīvo darbavietu īpatsvars kopējā darbavietu skaitā ir neliels (robežās no 0,1% – 0,4% apskatāmajā laika periodā).

Kopumā var secināt, ka tieši galdnieka profesijā vērojams samērā liels brīvo darbavietu un bezdarbnieku skaits, tomēr ir arī liels skaits tādu personu, kuras iekārtojušās darbā pēc apmācības konkrētajā profesijā. Turklāt situācija mēbeļu galdnieka profesijā liecina par problēmām šajā nozarē, ko, iespējams, ietekmē nepietiekami kvalificēts darbaspēks, nepieciešamo zināšanu trūkums un citi faktori. Neskatoties uz to, bezdarbnieku apmācības programmas pabeigušajiem speciālistiem ir salīdzinoši augsti darbā iekārtošanās rādītāji, tāpēc arī turpmāk būtu jāveicina izglītības iespējas šajā profesijā.

Sadarbība starp darba devējiem un izglītotājiem

Darba devēju un izglītības iestāžu sadarbības analīze parāda, ka izglītības iestādes saņem atbalstu no uzņēmumiem, organizējot uzņēmumos mācību ekskursijas, kā arī izvietojot uzņēmumos prakses vietas izglītības iestādes audzēkņiem, savukārt tāda sadarbība kā uzņēmēju sniegtās stipendijas studentiem/audzēņiem, uzņēmēju mācību programmu izstrādes līdzfinansēšana un uzņēmēju dāvinājumi, piemēram, uzņēmumiem piederošo ražošanas iekārtu dāvināšana, praktiski netiek īstenota. Nozarē starp uzņēmējiem un izglītības iestādēm reti tiek īstenotas tādas sadarbības formas kā uzņēmēju iesaiste lekciju vadīšanā un uzņēmuma ziedojumu sniegšanā materiāli tehniskās bāzes pilnveidošanai.

Nozares uzņēmēju un izglītības iestāžu sadarbība ir salīdzinoši zema, jo tikai mācību ekskursiju organizēšana un prakses vietu izvietošana uzņēmumos ir vienīgās sadarbības formas, kas tiek praktizētas bieži. Gandrīz visi pārējie izvērtējamie sadarbības veidi netiek īstenoti vai tiek īstenoti reti. Kopumā finansiālā palīdzība ir neliela, bet nemateriālais atbalsts (mācību ekskursiju organizēšana, prakses vietu izveidošana savos uzņēmumos, lekciju vadīšana) ir samērā liels. Kā viens no sadarbības veidiem, kas tiek īpaši izcelts, kā attīstāms izglītības iestāžu vērtējumā, ir uzņēmēju iesaistīšana lekciju lasīšanā nozares izglītības iestādēs.

Problēma ar praksēm izglītības iestādēs ir tā, ka jaunieši, skolas programmu ietvaros dodoties praksēs uz uzņēmumiem, lielā daļā gadījumu netiek strādāt pie ražošanas iekārtām, drīzāk tie dara palīgdarbus, proti, iekraušanas, izkraušanas, pārvešanas un citus palīgdarbus. Līdz ar to raksei zūd jēga. Tam ir arī objektīvi iemesli, jo, ja jauniešis pirms tam nav ieguvis kaut minimālas praktiskās iemaņas, kokapstrādes specifikas dēļ (vērtīgu materiālu apstrāde uz paaugstinātas bīstamības iekārtām) ir lieli ekonomiski un darba drošības riski viņam uzticēt apstrādes operāciju veikšanu. Savukārt vecāko kursu jauniešus komersanti būtiski „izķer”. Lai attīstītu profesionālo izglītību, jāveido lielāka izglītības iestāžu koncentrācija – jāizveido dažas labas nozares skolas ar labāku, modernāku tehnoloģisko nodrošinājumu. Svarīgi, lai materiāli tehniskā bāze skolās būtu līdzīga ražošanas uzņēmuma bāzei, jo tad audzēkņiem būtu iespēja praktizēties uz reālām iekārtām. Pie tam daudzos ražošanas uzņēmumos vienkāršas darbmašīnas vairs neizmanto – tie aizstāti ar datoru programmējamām ražošanas iekārtām.

Var secināt, ka kopumā profesionālas prakses iespējas mācību laikā ir ierobežotas. Bieži vien prakses vietas nevar vai ir grūti atrast. Kā problēma minams arī fakts, ka cilvēki nelabprāt uzņemas prakses vadītāja lomu, tā prasa lielu atbildību un par to netiek paredzēts papildu atalgojums. Sadarbība tiek meklēta gan ar

vietējiem reģiona uzņēmumiem, gan lieliem valsts mēroga uzņēmumiem. Neskatoties uz piedāvātajām prakses iespējām, izglītības iestādes norāda, ka problēmas pastāv – tās ir saistītas ar ekonomisko situāciju valstī (prakses tālu no mājām vai skolas un ir par dārgu) un valsts atbalsta pārtraukšanu (transporta kompensācijas). Neskatoties uz to praktikanšu skaitu, kokrūpniecības nozares uzņēmumos pēdējo gadu laikā bijis salīdzinoši liels. Vislielākais praktikanšu īpatsvars nozares uzņēmumos ir profesionālās, vidējās un arodizglītības audzēkļi (aptuveni 41%–75% praktikanšu). Interesanti, ka mežsaimniecības un mežizstrādes apakšnozares uzņēmumos augstākās izglītības praktikanšu īpatsvars ir lielāks nekā profesionālās vidējās un arodizglītības audzēkļu praktikanšu īpatsvars, proti, 44% praktikanšu. Visās nozares apakšnozarēs ir praktikanti, kuri pēc prakses palikuši uzņēmumos.

Nozares tehnoloģiju izmantošana apmācību procesā nepieciešama gandrīz visās izglītības iestādēs. Iepazīšanās ar jaunākajām tehnoloģijām notiek, piemēram, izmantojot ekskursijas nozares uzņēmumos. Tomēr izglītības iestāžu pārstāvji norādīja, ka nepietiekamā finansējuma dēļ nav iespējas iegādāties modernās tehnoloģijas, kuras būtu nepieciešamas mācību procesa sekmīgai apguvei. Kā potenciāls finansējuma avots tiek minēti ERAF līdzekļi.

Izvērtējot nozares speciālistu iesaisti izglītības procesā, izglītības iestāžu pārstāvji norāda, ka nozares speciālisti piedalās audzēkņu izglītošanā mācību procesa laikā. Nozares speciālisti saskaņo un koriģē izglītības programmas, kā arī pilnveido kvalifikācijas prakšu programmas. Nozares speciālisti tiek iesaistīti izglītības procesā gan programmas izstrādē, gan īstenošanā, gan konkursos un kvalifikācijas eksāmenos, gan arī vadot lekcijas. Tas notiek, sagatavojot mācību materiālus, rīkojot ekskursijas uz uzņēmumiem, organizējot praktiskās nodarbības uzņēmumos. Tomēr dažu izglītības iestāžu pārstāvji norāda, ka sadarbība ir vidēja vai vispār nenotiek, proti, uz izglītības iestādes uzaicinājumiem atsaucas tikai nedaudzi uzņēmumi. Nozares speciālisti tiek cikliski iesaistīti izglītības procesos, tomēr to būtiski ierobežo finansējuma nepietiekamība.

3.2 Profesionālās izglītības raksturojums, esošo programmu uzskaitījums

Saskaņā ar Nacionālās izglītības iespēju datu bāzes (NIID) publiski pieejamo informāciju Latvijā ar meža nozari saistītās profesijas var apgūt 52 profesionālās izglītības iestādēs, aptverot profesionālo pamatizglītību, profesionālo kvalifikācijas iegūvi un profesionālo pilnveidi un kursus. Lai gan kopumā meža nozarē profesionālo izglītību iespējams apgūta dažādos līmeņos – no arodizglītības līdz augstākai izglītībai. Pētījuma ietvaros netiks aplūkotas augstākās izglītības iestādes.

2009.gadā nogalē Izglītības un zināntes ministrija (IZM) izstrādāja Profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas pamatnostādnes no 2010.-2015.gadam, kas nosaka turpmāko izglītības iestāžu izvietojumu dažādos Latvijas reģionos⁷.

Meža nozares, ietverot mežsaimniecības un kokrūpniecības sektoru, profesionālās izglītības programmu analīze veikta, pamatojoties uz Nacionālās izglītības iespēju datu bāzes (NIID) (2013.g.)⁸, uz Ernst & Young Baltic veikto pētījumu „Kvantitatīvie un kvalitatīvie kokrūpniecības nozares izpētes anketas satura rezultāti” (2011.g.), „Kokrūpniecības nozares kvalifikācijas struktūra” (2012.g.)⁹, „Kokrūpniecības nozares apraksts (2012.g.)”¹⁰, kā arī uz IZM izstrādāto informatīvo

⁷ http://izm.izm.gov.lv/upload_file/Izglitiba/Profesionala_izglitiba/IZMPam_231209_TA4628.pdf

⁸ www.niid.lv

⁹ http://www.viaa.gov.lv/files/free/12/14912/kv_struktura_kokrupnieciba_final_07052012.pdf

¹⁰ http://www.viaa.gov.lv/files/free/12/14912/apraksts_kokrupnieciba_final_07052012.pdf

ziņojumu „Par Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo profesionālās izglītības iestāžu pārņemšanu pašvaldību padotībā” (2013.g.)¹¹. Pielikumā Nr. 1 attēlots, kādas profesijas un kurās Latvijas profesionālās izglītības iestādēs pašlaik tiek piedāvātas studiju programmas, kvalifikācijas ieguve un profesionālās pilnveide un kursi šajā nozarē.

Kā redzams Pielikumā Nr. 1, izglītības iestādes no pirmā līdz piektajam kvalifikācijas līmenim pašlaik iespējams apgūt ar meža nozares saistītās profesijas. Visvairāk izglītības iestādēs Latvijā, ir galdnieks, mēbeļu galdnieks, galdnieka palīgs, būvizstrādājumu galdnieks (no 1.-3.kvalifikācijas līmenis). Bet tādas ceturtās un piektās kvalifikācijas līmeņa profesijas kā mežsaimniecības inženieris, mežsaimniecības tehnologs, kokapstrādes inženieris var apgūt tikai vienā izglītības iestādē, proti, Latvijas Lauksaimniecības univērsitātē. Turpmākai datu izvērtēšanai un analīzei no iepriekš uzskaitītajām 57 izglītības un saistītajām iestādēm netiek detalizētāk vērtētas speciālās internātskolas, augstākās izglītības iestādes un profesionālās tālākizglītība, pilnveides kursi u.c. Jo pēc šādu atlases kritēriju ieviešanas daudz labāk būs izprotams profesionālās darbaspēka pieejamība meža nozares vajadzībām. Turpmāk tiks pētītas 21 profesionālās izglītības iestādes (tabula Nr.3.1.). Saskaņā ar LR IZM jaunākajā ziņojumā izriet, ka uz kokrūpniecības nozari tiek attiecinātas šīs profesionālās izglītības iestādes.

Tabula 3.1.

Latvijas profesionālās izglītības iespējas pēc pamatizglītības un vidējās vispārējās izglītības meža nozarē

Nr.	Izglītības iestāde	Profesija	Programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Mācību maksa	Studiju ilgums
1.	Ogres Valsts tehnikums	Meža mašīnu mehāniķis (Mežsaimniecības tehnika)	Prof. vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Meža mašīnu opetators (Mežsaimniecības tehnika)	Prof. vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Meža mašīnu opetators (Mežsaimniecības tehnika)	Prof. vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL.	ESF budžets	1,5 gadi
		Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi

¹¹ Informatīvais ziņojums „Par Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo profesionālās izglītības iestāžu pārņemšanu pašvaldību padotībā” (2013), LR Izglītības un zinātnes ministrija, Rīga, 37.lpp

Nr.	Izglītības iestāde	Profesija	Programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Mācību maksa	Studiju ilgums
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL.	ESF budžets	1 gads
2.	Rankas Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL.	Valsts budžets	2 gadi
		Motorzāģa vadītājs (Meža darbi un tehnika)	Arodizglītība pēc pamatzglītības un 17/18 g.v.	2.PKL.	ESF budžets	1 gads
3.	PIKC „Rīgas tehnikums” Valsts	Koka izstrādājumu ražošanas tehniķis (kokapstrādes tehnoloģijas un kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Kokapstrādes tehniķis (kokapstrādes tehnoloģijas un kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL.	ESF budžets	1,5 gadi
		Kokapstrādes operators (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība pēc pamatzglītības un 17/18 g.v.	2.PKL.	ESF budžets	1 gads
		Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
4.	Cēsu Profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi

Nr.	Izglītības iestāde	Profesija	Programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Mācību maksa	Studiju ilgums
5.	Daugavpils Celtnieku profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība pēc pamatizglītības un 17/18 g.v.	2.PKL.	ESF budžets	1 gads
6.	Smiltenes tehnikums	Kokapstrādes iekārtu operators (koksnes materiāli un tehnoloģija)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL.	Valsts budžets	1 gads
7.	Mālpils Profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL.	ESF budžets	1,5 gadi
8.	PIKC „Liepājas tehnikums” Valsts	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība	2.PKL.	Valsts budžets	3 gadi
9.	PIKC „Rīgas Tehniskā koledža”	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
10.	Aizkraukles Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
11.	Austrumlatgales Profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
12.	Jelgavas Tehnikums	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi

Nr.	Izglītības iestāde	Profesija	Programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Mācību maksa	Studiju ilgums
13.	Limbažu Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītība	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL.	Valsts budžets	2 gadi
14.	Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītība	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL.	ESF budžets	1 gads
15.	Saldus Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītība	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
16.	Skrundas Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītība	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi
17.	Cīravas Profesionālā vidusskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL.	Valsts budžets	2 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība	2.PKL.	Valsts budžets	3 gadi
18.	Daugavpils Profesionālā vidusskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL.	Valsts budžets	3 gadi
19.	Alsviķu arodskola	Koksnes materiālu apstrādātājs (kokizstrādājumu izgatavošana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām)	Arodizglītība	2.PKL.	Valsts budžets	3 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL.	ESF finansējums	1 gads
20.	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL.	ESF budžets	1,5 gadi

Nr.	Izglītības iestāde	Profesija	Programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Mācību maksa	Studiju ilgums
		a)				
21.	Rīgas Amatniecības vidusskola	Stila mēbeļu modelētājs	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.PKL.	Valsts budžets	4 gadi

Datu avots: MeKA

Jaunāka LR IZM informācija par uzņemto audzēkņu skaitu profesionālās izglītības iestādēs uz 2013.mācību gadu rāda, ka kopumā ir uzņemti 10 426, kas ir par 6% vairāk nekā 2012.gadā, bet par 18% mazāk nekā plānots. Papildus analīze rāda, ka vērojams audzēkņu skaita samazināšanās uz valsts budžeta finansētām vietām, t.i., samazinājums par 4 % pret iepriekšējo gadu un par 11 % pret plānu. Savukārt, būtisks audzēkņu skaita palielināšanās vērojama uz ESF finansētajām vietām, kas 2013.gadā ir par 80 % nekā gadu iepriekš, neskatoties uz to, ka tika plānots uzņemt lielāku audzēkņu skaitu (Tabula Nr. 3.2.)

Tabula 3.2.

Uzņemšana profesionālās izglītības iestādēs, 2010.-2013.g.

Uzņemts	Valsts budžeta finansētās vietās	ESF finansētās vietās	Kopā
2010.g.	9599	905	10504
2011.g.	9575	918	10493
2012.g.	8588	1230	9818
2013.g.	8207 (plānots 9069)	2219 (plānots 3186)	10426

Datu avots: LR IZM

ESF finansētajās vietās tiek uzskaitīti informācija par kvalifikācijas iegūšanu 1 gadīgajās un 1,5 gadīgajās programmās, 2013.gadā kopā ir uzņemti par 608 audzēkņiem vairāk nekā 2012.gadā.

Analizējot profesionālās izglītības iestādes saistībā ar korrūpcijas (meža) nozari, izriet, ka 2013.gada dati parāda, ka uzņemto audzēkņu skaits būtiski atpaliek no plānotā skaitā (samazinājums 46 % apmērā), kā arī vērojams samazinājums pret 2012.gadu (samazinājums 27% apmērā) (Tabula Nr. 3.3.)

Uzņemšana profesionālās izglītības iestādēs – kokrūpniecības nozare

Izglītības iestādes	Uzņemts 2010.g.	Uzņemts 2011.g.	Uzņemts 2012.g.	Plānots 2013.g.	Uzņemts 2013.g.
<ul style="list-style-type: none"> • Aizkraukles Profesionālā vidusskola, • Alsviķu arodskola, • Austrumlatgales Profesionālā vidusskola, • Cīravas Profesionālā vidusskola, • Daugavpils Celtnieku profesionālā vidusskola, • Daugavpils Profesionālā vidusskola, • Jelgavas Tehnikums, • Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola, • PIKC Liepājas Valsts tehnikums, • Limbažu Profesionālā vidusskola, • Ogres Valsts tehnikums, • Rankas Profesionālā vidusskola, • Rīgas Amatniecības vidusskola, • Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola, • PIKC Rīgas Valsts tehnikums, • Saldus Profesionālā vidusskola, • Skrundas Profesionālā vidusskola, • Viduslatgales Profesionālā vidusskola, • PIKC Rīgas Tehniskā koledža, • Cēsu Profesionālā vidusskola, • Mālpils Profesionālā vidusskola 	713	597	669	905	486

Datu avots: LR IZM

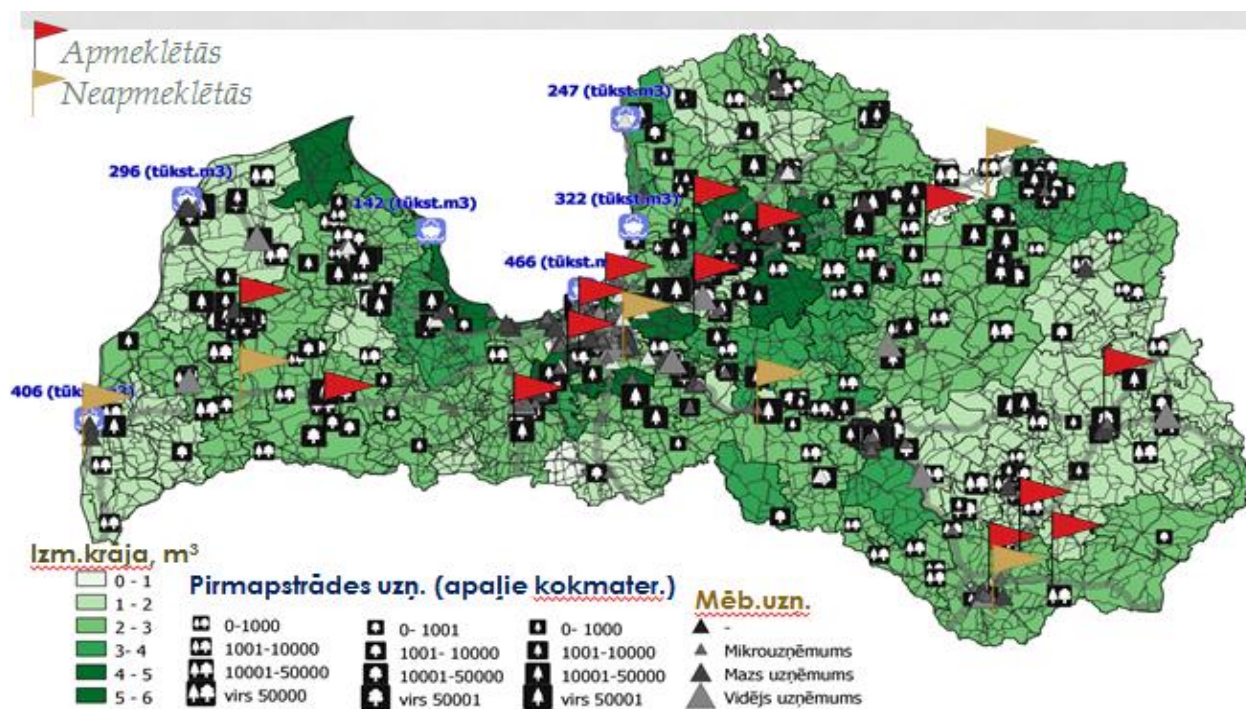
3.3. Kokrūpniecības nozares profesionālo izglītības iestāžu esošā situācija

Uzsakot pētījumu un iepazīstoties ar pieejamo informāciju par situāciju nozares profesionālās izglītības sistēmā kopumā, iezīmējās problēmu loks, kuru izpēte tiešā veidā nebija darba uzdevumos. Ņemot vērā šo problēmu būtiskumu tika pieņemts lēmums apmeklēt un klātienē iepazīties ar situāciju tieši izglītības iestādēs. Mazāk veltot laiku tām problēmām kas jau ir izpētītas tiko veiktajos pētījumos - 2010.gadā „Ernst & Young Baltic” ”Kokrūpniecības nozares apraksts” un Nozares ekspertu padomes (NEP) regulārajās izpētes aktivitātēs.

Apmeklējot skolas, diskutējot ar skolu vadību un pedagogiem, iepazīstoties ar mācību metodisko un praktisko apmācību norisi, atklājās, ka praktiski visas skolas aktīvi iesaistās pedagogu kompetences pilnveides aktivitātēs un sekmīgi ievieš jaunākos IT instrumentus apmācību organizēšanā, kā arī cenšas meklēt iespējas ieviest duālo apmācību. Tāpat skolas atzīst, ka ir apstājušās cerīgi iesāktās diskusijas par moduļu apmācību. Galvenā problēma, kas to visu traucē ieviest profesionālās izglītības pilnveidē, ir audzināmo trūkums. Kā rezultātā ir jāsamazina pedagogu un meistarību skaits, tas var izraisīt tādu paradoksālu situāciju, ka tikko par ES projektu līdzekļiem apmācīti cilvēki būs jāpārprofilē, vai jāatbrīvo no darba. Kā arī jau šobrīd bezdarbībā stāv modernas tikko iegādātas kokapstrādes iekārtas.

Sākumā varētu likties, ka reālais uzņemto audzēkņu skaits pret plānoto ietekmē demogrāfiskie un arī ekonomiskie procesi valstī, bet to apgāž statistika par uzņemto audzēkņu skaitu citās nozarēs. Uzņemto audzēkņu skaits ir lielāks nekā 2012.gadā sekojošās nozarēs – enerģētikas nozarē (+37), mašīnbūves, metālapstrādes un mašīnzinību nozarē (+272), uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības, administrēšanas nozarē (+336) un būvniecības nozarē (+103). Savukārt mazāks uzņemto audzēkņu skaits ir šādās nozarēs kā elektronisko un

optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarē (-61), ķīmiskā rūpniecībā un tās saskarnozarē (-37) un kokrūpniecības nozarē (-183). Savstarpējo nozaru analizē par uzņemto audzēkņu skaitu, kokrūpniecības nozarē šis kritums vērtējams kā būtisks.

Datu avots: VPP, MeKA

3.1.att. Pētījuma ietvaros apmeklētās profesionālās izglītības iestādes

Saskaņā ar apkopoto LR IZM informāciju par uzņemšanu valsts finansētās profesionālā izglītības programmās mācību gadā 2013./2014 redzams, ka ar kokrūpniecības nozari saistītās profesionālās izglītības iestādes, kurās ir uzņemti audzēkņi vismaz kāda no nozares profesijām ir tikai 12. Jāpiezīmē, ka no šīm 12 trīs profesionālās skolās no tālākas analīzes un secinājumu veikšanas var izslēgt, jo tajās tika uzņemti izglītojamie cietumu programmās (tabula Nr. 3.4.). Skatoties no nozares skatpunkta, šie audzēkņi nav nozares mērķauditorija.

Tabula 3.4.

Uzņemšanas valsts finansētās profesionālās izglītības programmās 2013.gadā

Profesionālā izglītības iestāde	Izglītības programmas kods	Izglītības programma	Kvalifikācija	Mācību ilgums (gadi)	Izglītojamo skaits (grupu skaits)
Profesionālās izglītības programmas					
Jelgavas Tehnikums	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Mēbeļu galdnieks	4	17 (1)
Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Mēbeļu galdnieks	4	15 (1)
Ogres Valsts tehnikums	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Mēbeļu galdnieks	4	6 (0,5)
	33 582 01	Būvdarbi	Namdaris	4	15 (0,5)

Profesionālā izglītības iestāde	Izglītības programmas kods	Izglītības programma	Kvalifikācija	Mācību ilgums (gadi)	Izglītojamo skaits (grupu skaits)
	33 525 08	Mežsaimniecības tehnika	Meža mašīnu mehāniķis	4	14 (0,5)
			Meža mašīnu operators	4	26 (1)
	33 623 00	Mežsaimniecība	Mežsaimniecības tehniķis	4	34 (1)
Rankas Profesionālā vidusskola	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Būvizstrādājumu galdnieks	4	8 (0,5)
Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Mēbeļu galdnieks	4	25 (1)
PIKC Rīgas Valsts tehnikums	33 543 00	Kokapstrādes tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana	Koka izstrādājumu ražošanas tehniķis	4	24 (0,5)
Skrundas Profesionālā vidusskola	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Būvizstrādājumu galdnieks	4	10 (0,5)
PIKC Rīgas Tehniskā koledža	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Mēbeļu galdnieks	4	17 (1)
Cēsu profesionālā vidusskola	33 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Mēbeļu galdnieks	4	20 (1)
	33 582 01	Būvdarbi	Namdari	4	22 (1)
KOPĀ (Kokizstrādājumu izgatavošana + namdari):					179
KOPĀ (Mežsaimniecība un meža tehnika):					76
Cietumu programmas					
Aizkraukles Profesionālā vidusskola	20T 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Galdnieks	1568h	35 (2)
Daugavpils Celtnieku profesionālā vidusskola	20T 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Galdnieks	1	23 (1)
Jelgavas Tehnikums	20T 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Galdnieks	1510h	36 (2)
Limbažu Profesionālā vidusskola	20T 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Galdnieks	1	20 (1)
KOPĀ:					114
Interesešu izglītība					
Alsviķu arodskola	32 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Galdnieks	3	17 (1)
Cīravas Profesionālā	32 543 04	Kokizstrādājumu izgatavošana	Galdnieks	3	8 (1)

Profesionālā izglītības iestāde	Izglītības programmas kods	Izglītības programma	Kvalifikācija	Mācību ilgums (gadi)	Izglītojamo skaits (grupu skaits)
vidusskola					
KOPĀ:					25
Mākslas programmas					
Rīgas Amatniecības vidusskola	33 216 01	Koka mākslinieciskā apstrāde	Stila mēbeļu modelētājs	4	24 (1)
KOPĀ:					24
Profesionālās izglītības iestādes, kuras nenokomplektēja grupas					
<ul style="list-style-type: none"> • Austrumlatgales Profesionālā vidusskola • Daugavpils Profesionālā vidusskola • PIKC Liepājas Valsts tehnikums • Saldus Profesionālā vidusskola • Viduslatgales Profesionālā vidusskola • Mālpils Profesionālā vidusskola 					

Datu avots: LR IZM

No iepriekš minētajām 21 profesionālām izglītības skolām 6 nav spējušas nokomplektēt vai uzņemt nepieciešamo audzēkņu skaitu un 6 īsteno ar kokrūpniecības nozari saistīto profesijas tiek realizētas kā cietuma, interešu izglītības un mākslas apguve. Šajā analīzē nav ietvertas ESF finansētas vietas profesionālā izglītības jomā.

Kopumā 2013.gadā valsts finansētās programmās uzņemti ~97 mēbeļu galdnieki, 18 būvizstrādājumu galdnieki, 37 namdari un 51 kokapstrādes speciālisti profesionālās izglītības iestādēs (pēc profesionālo skolu aptaujas un LR IZM datiem) (tabula Nr. 3.5.).

Tabula 3.5.

Uzņemšanas rezultāti valsts finansētās profesionālās izglītības programmās 2013.gadā dalījumā pa kvalifikācijas grupām

Nr.	Profesionālā izglītības iestāde	Kokizstrādājumu izgatavošana			Būvdarbi
		Mēbeļu galdnieks	Būvizstrādājumu galdnieks	Kokapstrādes tehniķis	Namdaris
1.	Jelgavas Tehnikums	17			
2.	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma prof. vsk. (+11 ESF)	15			
3.	Ogres Valsts tehnikums	6			15
4.	Rankas Profesionālā vidusskola		8		
5.	Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola	22			
6.	PIKC Rīgas Valsts tehnikums			26	
7.	Skrundas Profesionālā vidusskola		10		
8.	PIKC Rīgas Tehniskā koledža	17		25 (CNC)	
9.	Cēsu profesionālā vidusskola	20			22
KOPĀ:		97	18	51	37

Datu avots: MeKA pēc LR IZM datiem

Pētījuma rezultāti rāda, ka daļā profesionālās izglītības iestāžu kokrūpniecības saistītajās programmās neizdodas jau otro gadu pēc kārtas nokomplektēt grupas ar nepieciešamajiem audzēkņiem. Netiek pat uzņemts tik daudz audzēkņu, lai tos varētu apvienot ar kādu citu nozarei saistītu jomu (tabula Nr. 3.6.). Pēdējo divu gadu laikā ir palielinājies to iestāžu skaits, kurās netiek nokomplektētas grupas kokrūpniecības nozarei nepieciešamajās profesijās. Rezultātā pētījuma autori uzskata, ka neveicot šobrīd nekādas aktivitātes, var droši secināt, ka nākamajā mācību gadā palielināsies profesionālās izglītības iestāžu skaits, kuras nespēs uzņemt tik nepieciešamo audzēkņu skaitu kokrūpniecības profesijās.

Tabula 3.6.

Audzēkņu skaits valsts finansētās profesionālās izglītības programmās uz 2013.gadu dalījumā pa kvalifikācijas grupām (pēc skolu apzināšanas)

Nr.	Profesionālā izglītības iestāde	Kopējais audzināmo skaits	Kvalifikācija	Audzēkņu skaits kokapstrādē (4 gadi)	Piezīmes
1.	Jelgavas Tehnikums	~900	Mēbeļu galdnieks	64	nav piezīmes
2.	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma prof. vsk.(+11 ESF)	~500	Mēbeļu galdnieks	84	
3.	Ogres Valsts tehnikums	~1000	Mēbeļu galdnieks	13	
			Būvizstrādājumu galdnieks	28	
			Namdaris	24	
4.	Rankas Profesionālā vidusskola	~200	Būvizstrādājumu galdnieks	56	
5.	Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola	~350	Mēbeļu galdnieks	91	
6.	PIKC Rīgas Valsts tehnikums	~2000	Kokapstrādes tehniķis	127	
7.	Skrundas Profesionālā vidusskola	~220	Būvizstrādājumu galdnieks	35	
8.	PIKC Rīgas Tehniskā koledža	~2000	Mēbeļu galdnieks	64	
			Kokapstrādes tehniķis	31	
9.	Cēsu profesionālā vidusskola	~250	Mēbeļu galdnieks	91	
			Namdaris	88	
10.	Austrumlatgales Profesionālā vidusskola	~1200	Mēbeļu galdnieks	50	Pirmo gadu nenokompletē grupu
			Namdaris	31	
11.	Daugavpils Celtnieku profesionālā vidusskola	~1000	Mēbeļu galdnieks	30	Jau otro gadu nenokompletē

Nr.	Profesionālā izglītības iestāde	Kopējais audzināmo skaits	Kvalifikācija	Audzēkņu skaits kokapstrādē (4 gadi)	Piezīmes
			Galdnieks	23	grupu
12.	Limbažus Progesionālā vidusskola	~200	Būvizstrādājumu galdnieks	32	Pirmo gadu nenokompletē grupu
13.	Saldus Profesionālā vidusskola	~550	Būvizstrādājumu galdnieks	40	Pirmo gadu nenokompletē grupu
14.	Mālpils Profesionālā vidusskola	~200	Kokizstrādājumu izgatavošana	10	Jau otro gadu nenokompletē grupu
15.	Aizkraukles Profesionālā vidusskola	~450	Galdnieks	41	Pirmo gadu nenokompletē grupu
16.	Daugavpils Profesionālā vidusskola	~1300	Galdnieka palīgs	21	Pirmo gadu nenokompletē grupu
17.	Alsviķu arodskola	~120	Galdnieka palīgs	17	Pirmo gadu komplektēja
19.	Cīravas Profesionālā vidusskola	~350	Galdnieka palīgs	n.d.	-
20.	PIKC Liepājas Valsts tehnikums	~1500	Būvizstrādājumu galdnieks	2.kurss: 15	Nenokompletē grupu
21.	Viduslatgales Profesionālā vidusskola	~550	Namdaris	26	Jau otro gadu nenokompletē grupu

Piezīme: kopējā sarakstā nav analizēta Rīgas Amatniecības vidusskola, kur tiek realizētas ar koksnī saistītās profesija mākslas programmā.

Pētījuma atskaitē tā autori uzskata, ka būtu nepieciešams mazliet detalizētāk analizēt ES fondu apguvi un profesionālo izglītības iestāžu nākotnes plānus izmantot ES fondu līdzekļus, saistībā ar kokrūpniecības programmu īstenošanu. Rezultāti rāda, ka daļā izglītības iestādes jau veiktas nozīmīgas investīcijas, modernizējot mācību telpas, iegādājoties atbilstošas mūsdienu tirgus prasībām tehnoloģijas un iekārtas (tabula Nr. 3.7.). Taču šajās skolās galvenā problēma ir audzēkņu trūkums. Savukārt ir liela daļa profesionālās izglītības iestādes, kuras jau šobrīd ir veikušas būtisku ieguldījumu, izstrādājot skiču, tehniskos projektus, uzsākot iepirkuma procedūras par būvniecības uzsākšanu, taču daļā gadījumu skolu vadībai ir atklāts jautājums par šo ieguldījuma lietderīgumu, ja nākotnē nav iespējams prognozēt audzēkņu skaita palielināšanu. Pastāv risks, ka profesionālo izglītības iestāžu vadība atsevišķos gadījumos ar kokrūpniecības programmas saistīto projektu līdzekļus novirza citur.

ES projektu īstenošanas nozīme profesionālās izglītības iestāžu darbībā

Profesionālā izglītības iestāde	Skolēnu skaits	Statuss	Projektu ietekmes novērtējums	Piezīmes
Jelgavas Tehnikums	~900	Valsts	Plānots realizēt projektu par iekārtu iegādi un darbnīcu renovāciju	-
Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma prof. vsk.(+11 ESF)	~500	Valsts	izstrādāts tehniskais projekts (~ 80 t.Ls), plānota kokapstrādes darbnīcu būvniecība (750 t.Ls) un iekārtu iegādi (200 t.Ls)	Šobrīd norit diskusijas par skolas pievienošanu pašvaldībai
Ogres Valsts tehnikums	~1000	Valsts	Plānots realizēt projektu par kokapstrādes darbnīcu būvniecību	-
Rankas Profesionālā vidusskola	~200	Valsts	Realizēts ES projekts par mācību bāzes modernizāciju un pilnveidošanu	-
Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola	~350	Valsts	Bija plānots projekts par darbnīcu būvniecību, bet šobrīd tas process ticis apstādināts	Šobrīd tiek domāts par skolas turpmāko darbības modeli
PIKC Rīgas Valsts tehnikums	~2000	Valsts	Realizēts projekts par iekārtu iegādēm un renovāciju. Krāslavas filiālē mācību bāzes pilnveidošanai	-
Skrundas Profesionālā vidusskola	~220	Valsts	n.d.	-
PIKC Rīgas Tehniskā koledža	~2000	Valsts	Realizēts projekts par mācību bāzes pilnveidošanu	-
Cēsu Profesionālā vidusskola	~250	Pašvaldības	Plānots projekts par jaunu darbnīcu būvniecību	-
Austrumlatgales Profesionālā vidusskola	~1200	Valsts	izstrādāts tehniskais projekts, kuras ietvaros plānots kokapstrādes darbnīcas (1,5 milj.Ls)	-
Daugavpils Celtnieku profesionālā vidusskola	~1000	Valsts	Plānots projekts par kokapstrādes darbnīcu un iekārtu iegādēm (250 t.Ls)	Ja nebūs nepieciešamo audzēkņu, projekta līdzfinansējums var tikt novirzīts citu programmu realizācijai

Profesionālā izglītības iestāde	Skolēnu skaits	Statuss	Projektu ietekmes novērtējums	Piezīmes
Limbažu Profesionālā vidusskola	~200	Valsts	Realizēts projekts par iekārtu iegādi (mācību bāzes pilnveidošana)	Šobrīd diskutē par skolas pievienošanu PIKC Rīgas Valsts tehnikumam
Saldus Profesionālā vidusskola	~550	Valsts	Realizēts projekts par kokapstrādes darbnīcu (iekārtām) un būvniecību (1,5 milj.Ls)	-
Mālpils Profesionālā vidusskola	~200	Pašvaldības	Realizēts projekts par kokapstrādes mācību darbnīcu renovāciju un aprīkojumu iegādi (~200 t.Ls)	-
Aizkraukles Profesionālā vidusskola	~450	Valsts	Realizēta darbības par mācību bāzes pilnveidošanu un atbilstošu aprīkojuma iegādi	-
PIKC Liepājas Valsts tehnikums	~1500	Valsts	Plānots realizēt projektu par kokapstrādes darbnīcas būvniecību (tehniskais projekts ir, iepirkuma procedūra norit)	-
Viduslatgales Profesionāla vidusskola	~550	Valsts	n.d.	-

Datu avots: MeKA pēc profesionālās izglītības iestāžu sniegtās informācijas

Tādēļ pētījuma autori uzskata, ka šī pētījuma pasūtītājam jānovērtē šī situācija un jāplāno darbības, kuras būtu jāveic nekavējoties un arī ilgākā laika periodā, jāpozicionē sava nostāja, atbalstot no savas puses ar kokrūpniecības nozari saistīto programmu īstenošanu vietās kur ir veikti ieguldījumi.

Absolventu darba gaitas pēc profesionālās izglītības iegūšanas

Sākotnēji šā pētījuma ietvaros bija svarīgi noskaidrot esošo audzēkņu un absolventu viedokli par profesionālās izglītības iestāžu un to piedāvāto programmu, t.sk. profesiju, efektivitāti un atbilstību reālām darba tirgus pieprasījumiem. Realizējot šo pētījumu, pētījuma autori nedaudz pamainīja šo iepriekš aspektu, neliekot uz to tik lielu akcentu, tādēļ, ka uzzinot, kur konkrēto iestāžu audzēkņi un absolventi izvēlas strādāt šobrīd atspoguļotu tikai esošās situācijas sekas, nevis cēloņi. Absolventu darba gaitas izvēles izvērtējumu ietekmē pētījuma 3.nodaļā aprakstītā informācija par galvenajām problēmām, kas ietekmē profesionālo izglītības attīstību Latvijā.

Pētījuma ietvaros sagatavots vispārējs situācijas novērtējums pēc profesionālo skolu apkopotās informācijas par absolventu darba gaitām pēc konkrētās izglītības iegūšanas. Rezultātā redzams, ka vidēji ~1/3 daļa skolu beidzēji paliek strādāt izvēlētajā profesijā. Bieži vien par iemeslu tam kalpo profesiju tradīciju saglabāšanās ģimenē vai ģimenes biznes saistībā ar šo profesiju. Aptuveni 50 % absolventu izvēlas darbu kādā citā profesijā lielāku atalgojumu dēļ. Analizējot

absolventu izvēli par labu aizbraukšanai no Latvijas, rezultāti ir šādi, ka Rīgā un tās apkārtnē aptuveni 10-15 % skolu beidzēji atstāj Latviju, savukārt pārējās Latvijas teritorijā šis skaitlis ir lielāks, t.i. 20-30 %, it īpaši Latgales reģionā, kur ~ 30 % absolventi atstāj Latviju. Kā būtisks faktors par absolventu lēmumu aizbraukt no Latvijas, kalpo darba vietu trūkums konkrētajā reģionā, it īpaši tas raksturīgs Latgales reģionā. Konkrēto profesionālo izglītības iestāžu beidzējiem nav reālas darba iespējas izvēlētajā profesijā. Šāda problēma nav novērota Rīgā un Pierīgas teritorijā, jo šajā apkārtnē tomēr darbojas salīdzinoši daudz kokrūpniecības nozares uzņēmumi. Tikai neliela absolventu daļa izvēlās turpināt mācības vai studijas augstākā mācību iestādē.

Diskusijās ar profesionālās izglītības iestāžu vadītājiem apstiprinājās pētījuma gaitā radusies hipotēze, ka darba devēji skolu absolventiem ir maz pārstāvēti nozares organizācijās un nav tiešā kontaktā ar NEP. Tādēļ veidojas situācija, ka nozares pasūtījumu vairāk ietekmē vidējo un lielo uzņēmumu vajadzības, bet praktiski netiek sistemātiski apzinātas mazo uzņēmumu prasības profesionālās izglītības saturam. Pētījumā, kas tika veikts izstrādājot promocijas darbu „Mazo un vidējo uzņēmuma konkurētspējas analīze mēbeļu ražošanā Latvijā”, atklājās, ka šiem uzņēmumiem jau tuvākajā nākotnē būs ļoti būtiska darbinieku profesionālā kompetence. Turklāt profesionālo skolu pieredze, sadarbojoties ar reģionālajiem uzņēmumiem, nereti parāda, ka labākā sadarbība ir ar tiem uzņēmumiem, kurus vada vai kas pieder skolas absolventiem. Tas, ka mazo uzņēmumu vadītāji un nereti dibinātāji ir reģionālo profesionālo skolu absolventi, liecina par šo iestāžu būtisku lomu reģionu attīstībā arī kā darba devēju sagatavošanā. Šādas kompetences līdz šim nav bijušas ne NEP ne profesionālās izglītības reformu autoru redzeslokā.

4. MEŽA NOZARES PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS GALVENĀS PROBLĒMAS UN NĀKOTNES IZAIČINĀJUMI

Pētījuma darba grupas diskusijas ar skolu vadību par profesionālās izglītības šā brīža galvenajām problēmām, atklāja, ka šobrīd gandrīz visas ar kokrūpniecības nozari saistītās profesionālās izglītības iestādes saskaras ar problēmu, komplektējot grupas nozares saistītajās profesijās. Galvenās identificētās problēmas profesionālās izglītības attīstībā (pēc skolu apmeklējuma):

- vispārējās izglītības iestāžu „agresīvā” rīcība audzēkņu noturēšanā;
- neaktīva meža nozares reklāma par tās profesijām un potenciālajām darba iespējām;
- zemais profesiju prestižs potenciālo audzēkņu vidū;
- programmu un to saturu neatbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām;
- audzēkņu piesaistē papildus stimulējošo instrumentu neesamība (transporta kompensācijas, stipendijas u.c.);
- prakses vietu trūkums, kā arī atsevišķos gadījumos uzņēmuma ieinteresētības trūkums audzēkņu kompetenču pilnveidošanā;
- salīdzinoši zems atalgojums izglītības iestādēs;
- mācību centru (piem., BUTS) īstenošanā „ātrā” kvalifikācijas piešķiršana, samazinot audzēkņu skaitu profesionālās izglītības iestādēs.

Projekta ietvaros identificēti šādi **nākotnes izaicinājumi** meža nozares profesionālās izglītības attīstībā:

- profesionālās un vispārējās izglītības sadarbība;
- profesijas prestižs sabiedrībā, t.sk. potenciālo audzēkņu vidū;
- mācību programmu aktualizācija, sadarbojoties to realizējošo profesionālās izglītības iestāžu ekspertiem;
- prakšu un auditoriju nodarbību satura pilnveide (savietojamība, moduļu veidošana);
- reģionālo MVU iesaiste programmu realizācijā (duālās apmācības elementu pārņemšana).

Lai veiksmīgāk realizētu nākotnes izaicinājumus, svarīgi apzināties galvenos priekšnosacījumu, kas jau šobrīd ietekmē kopējo profesionālo skolu attīstību, t.i.:

- LR IZM kritēriju izpilde
- mazo profesionālo izglītības iestāžu turpmākā darbība ;
- kokrūpniecības profesijas prestižs;
- programmu piedāvājuma aktualizācija;
- programmu īstenotāju sadarbība un tās iespējas;
- NEP kapacitātes stiprināšana.

LR IZM kritēriju izpilde

Galvenais priekšnosacījums, ko esošajām profesionālām izglītības iestādēm jāapzinās ir, ka lielāks atbalsts (t.sk. arī finanšu atbalsts) tiks novirzīts lielajām izglītības iestādēm, kurās ir vismaz 500 izglītojamo skaitu un vismaz 2 skolu attīstības virzienos programmās ir vismaz 100 audzēkņi. Tās būs profesionālās izglītības iestādes, kas ieguvušas profesionālās izglītības kompetences centra statusu (PIKC) vai arī plāno iegūt. Jau šobrīd profesionālās profesionālās izglītības iestādes, cenšoties izpildīt šos LR IZM uzliktos kritērijus, veido esošos un potenciālos kompetences centrus tajos attīstības virzienos, kur ir daudz vieglāk nokomplektēt audzēkņu grupas, piemēram, automehānikos, metālapstrādē, ēdināšanas un viesmīlības jomā. Šobrīd pēc veiktās izpētes, varam secināt, ka vairs neviena no apzinātajām profesionālām mācību iestādēm, ņemot vērā iepriekš minētos LR IZM kritērijus, nevar klasificēties kā PIKC ar kokrūpniecības nozari saistītajās programmās. Pētījuma autori norāda uz pastāvošo risku, ka turpmāk profesionālās skolas attīstīs tos virzienus un novirzīs ieguldījumus tajās programmās, kuras daudz vieglāk nokomplektēt ar audzēkņiem. Rezultātā kokrūpniecības nozare ilgtermiņā draud palikt bez profesionālās izglītības attīstības centriem.

Mazo profesionālo izglītības iestāžu turpmākā darbība apdraudēta

Jau šobrīd iesāktās izglītības reformās un nākotnes rīcībās iezīmējās tendence, ka turpmāk būtiski apdraudēta ir izglītības iestāžu darbība ar izglītojamo audzēkņu skaitu zem 500 audzēkņiem, it īpaši tās iestādes, kur šis audzēkņu skaits ir zem 300. Vērtējot šo aspektu kokrūpniecības nozares kontekstā, pastāv risks, ka līdz šim veiktās darbības un investīcijas gan mācību bāzes pilnveidošanā, gan atbilstošu pedagogu veidošanā un noturēšanā paliks atstātas novārtā bez tālāka pielietojamības. Pētījuma ietvaros viens no sekundārajiem mērķiem bija gūt ieskatu

par potenciālajiem risinājumiem, kā noturēt šīs esošās materiāla bāzes un mācībspēkus kokrūpniecības nozares vajadzībām.

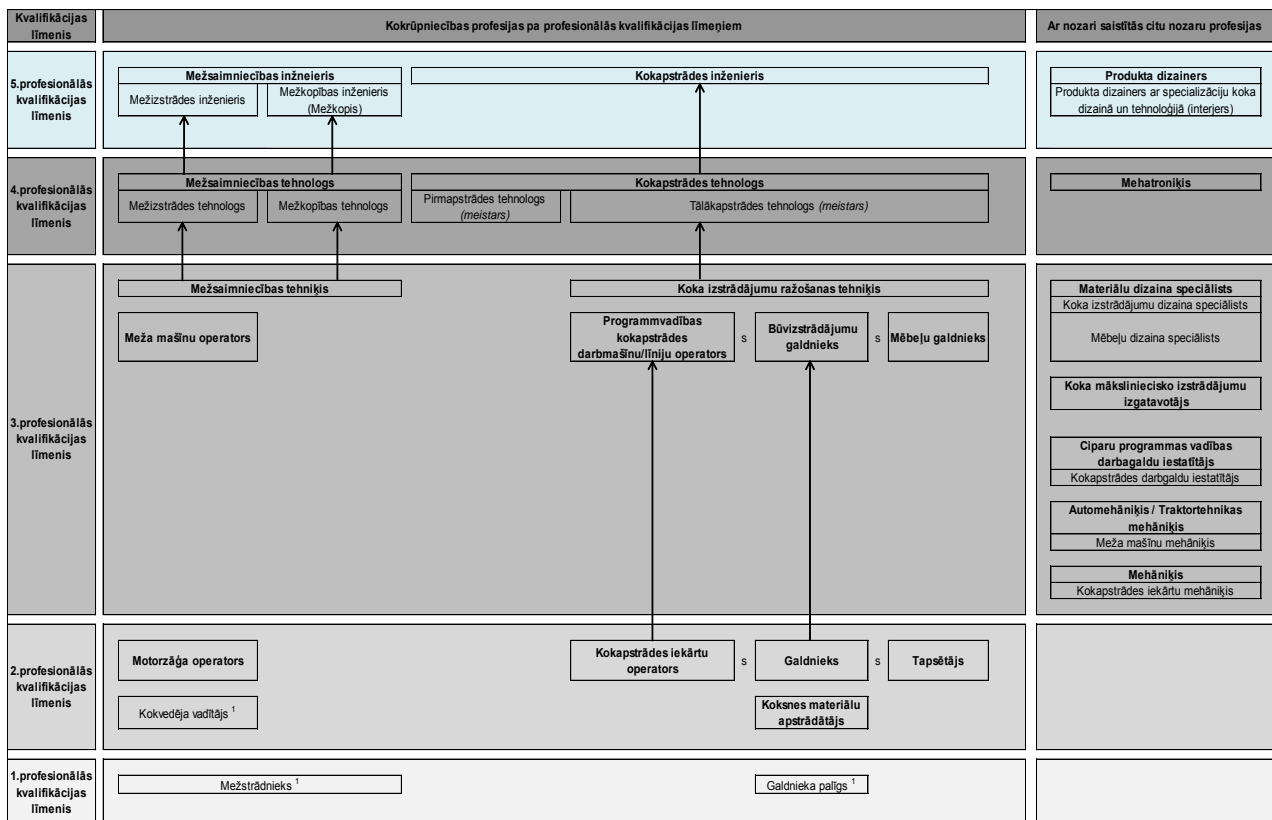
Kokrūpniecības profesijas prestižs

Trešais būtiskais apskets, ko minēja gandrīz visas apzinātās profesionālās izglītības iestādes ir kokrūpniecības nozares profesiju prestižs. Šobrīd izglītojamo un jauniešu vidū tādas kokrūpniecības profesijas kā mēbeļu un būvizstrādājumu galdnieks, namdaris gūst zemu novērtējumu. Rezultātā jauniešiem ir zema motivācijas apgūt iepriekš minētās profesijas. Der atcerēties, ka lēmums par nākotnes profesiju izvēli ir sociāla rakstura lieta, kurā bieži vien liela ietekme ir jauniešu ģimenei. Esošā situācijas analīze, apmeklējot un diskutējot ar profesionālo izglītības iestāžu pārstāviem, rāda, ka tieši ģimene jaunieti mudina izvēlēties tās profesijas, kuras var sniegt lielāku garantu saņemt zināmus ienākumus īsākā laika periodā. Analizējot šo pieeju, bija jāsecina, ka bieži nav informācijas par lieliskajām darba iespējām kokrūpniecības nozares uzņēmumos. Gandrīz visas apzinātās skolas atzina, ka pietrūkst kopējās nozares mārketinga stratēģijas, popularizējot šīs profesijas un plašās darba iespējas. Šobrīd ir atklāts jautājums, kāda varētu būt mārketinga aktivitātes forma, kas spētu jauniešiem uzrunāt un parādīt, cik labi ir mācīties šajās profesijās un iegūt labi atmaksātu darbu.

Vislielākais šķērslis profesionālās izglītības pilnveidei ir sabiedrībā izveidojies un diemžēl līdzšinējās realitātes uzturēts stereotips, ka mācīties vidusskolā ir prestižāk nekā arodvidusskolā. Tā pārvarēšanai ir jāstrādā kopīgi ar nozari. Profesionālas izglītības iestāžu vadītāji informēja gan par savu pieredzi šajā jomā, gan ierosināja reālas aktivitātes sadarbībai ar nozari un savstarpēji.

Programmu piedāvājuma aktualizācija

Darba tirgus ir mainīgs, tādēļ, lai ieinteresētu jauniešus izvēlēties kādu profesiju, jāņem vērā esošo programmu un to satura pilnveidošana atbilstoši mūsdienu darba ņēmēju un devēju prasībām. Pētījuma ietvaros jāsecina, ka šobrīd piedāvātās programmas (to satura kvalitāte) un profesijas kā mēbeļu galdnieks, galdnieks, būvizstrādājumu galdnieks un namdaris gan jauniešu (audzēkņu), gan profesionālo skolu pārstāvju skatījumā ir pārāk novecojusi. Tādēļ jau šobrīd jādomā par esošo programmu piedāvājumu aktualizāciju, par to saturu pilnveidošanu vai jaunas programmas izveidi vai apvienošanu nozaru profesijas kartes ietvaros (4.1.attēls).

Datu avots: EY pētījums

4.1.att. Nozaru saistīto profesiju karte.

Pēc pētījuma autoru uzskatiem, jau šobrīd apstiprinātā nozaru saistīto profesiju karte ļauj profesionālām izglītības iestādēm sagatavot mūsdienu tirgus prasībām programmas, kuras varētu daudz veiksmīgāk uzrunāt potenciālos audzēkņus un arī nokomplektēt nepieciešamās grupas. Taču to īstenošanai noteikti jāsadarbības vairākām profesionālām izglītības iestādēm.

Programmu īstenoātāju sadarbība un tās iespējas

Pētījuma pārstāvji pēc profesionālo izglītības iestāžu apmeklējuma var secināt, ka pastāv tieša un netieša cīņa par katru audzēkni un tā piesaisti starp vispārējām un profesionālām izglītības iestādēm. Lai gan ir atsevišķas profesionālās izglītības iestādes, kura šo būtisko aspektu neminēja, bet tās lielākoties bija tās iestādes, kuras jau šobrīd atrodas konkrētu pašvaldību pārraudzībā. Visas pārējās minēja, ka šobrīd tā ir būtiska problēma jauniešu piesaistē. Pētījuma autori uzskata, ka izglītības iestāžu tīkla optimizācijas ietvaros formāli, ievērojot principu „nauda seko skolēnam” un izpildot LR IZM uzliktos kritērijus, profesionālās izglītības attīstība Latvijā ir apdraudēta. Tādēļ nekavējoties jāsāk aktīva darbība risinājumu meklēšanai un īstenošanai.

Galvenie risinājumi, ko var piedāvāt programmu īstenoātāji ir aktivizēt moduļu izveidi programmu satura pilnveidošanai un vienādošanai. Tas ļautu apvienot un daudz efektīvāk izmantot e-vides resursus un vienlaikus apvienot metodisko materiālu gatavotāju kapacitāti.

Mācību programmu aktualizācija arī ir kopīgs darbs, jo šobrīd jau vairs nav konkurence starp skolām, bet konkurence starp nozarēm. Vairākas skolas jau projekta diskusijas laikā izteica gatavību sadarboties programmu aktualizācijai gan esošo profesiju standartu ietvaros, gan iniciējot jaunu standartu izstrādi tām profesiju

kartes profesijām, kam nav standartu, bet ir reāls darba tirgus nākotnē. Skolām ir jāprognozē attīstība vismaz 4 gadus uz priekšu (mācību ilgums), jo mazie un nereti arī vidējie uzņēmumi, kas ir būtisks darba devējs absolventiem, to nedara.

Programmu īstenošanu sadarbība var būt arī risinājums „mazajām” skolām. Meklējot sadarbības modeļus gan savā starpā, gan ar vispārizglītojošām skolām

NEP kapacitātes stiprināšana

Nozares ekspertu padomes ir ES projekta aktivitāte, bet nepieciešams pilnveidot tās darbu, piesaistot arī bez projekta atbalsta darbojošās kapacitātes. Kā arī meklēt veidu, kā izmantot MeKA (Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts) kompetenci, kā arī pēc iespējas vairāk darba devēju un galvenais darba ņēmēju. Jo diemžēl arodbiedrības šodien pārstāv pamatā tikai lielo uzņēmumu darba ņēmējus.

Pētījuma autori uzskata, ka šā pētījuma ietvaros uzsāktā komunikācija starp kokrūpniecības nozari, LR Zemkopības ministriju un profesionālām izglītības iestādēm, nepieciešams turpināt, lai kopīgi risinātu nozarei nepieciešamo speciālistu sagatavošanas problēmas. Tieši MeKA spētu veikt koordinācijas funkciju, pateicoties savām kompetencēm un sadarbībai ar nozares uzņēmumiem. Šā projekta pasūtītājam un nozarei būtu jāapzinās sava loma šajā procesā un jādefinē nākamie veicamie uzdevumi profesionālās izglītības jomā.

KOPĒJIE SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI TURPMĀKAI DARBĪBAI

Kopējie secinājumi pētījuma ietvaros

- Novērtējot profesiju standartu ieviešanas gaitu un apmācību programmu attīstību, jāsecina, ka līdz šim neviens nebija diskutējis ar profesionālās izglītības iestādēm par profesiju attīstību nākotnē un izstrādātajā profesiju kartē „paslēpto” nozares pasūtījumu. Vienīgā diskusija, turklāt ļoti virspusēja, ir par CNC operatoru nepieciešamību, kas savā būtībā ir tikai viena no kompetencēm, kas jau tuvākajā nākotnē būs pamatkompetenču sarakstā visās ražošanas profesijās. To apliecina arī tas, ka tik pieprasītā un labi apmaksātā profesijā arī nevar nokomplektēt pat vienu grupu.
- Novērtējot jaunu apmācības metožu ieviešanas gaitu un lietderību (e-studijas, moduļi, duālā apmācību sistēma), jāsecina, ka e-vide tiek izmantota praktiski visās profesionālās izglītības iestādēs, bet duālā apmācība tikai aprobežota, jo grūti atrast darba devējus, kas to atbalsta. Savukārt moduļu veidošana šobrīd praktiski ir apstājusies, bet visi atzina, ka tā jāaktivizē.
- Novērtējot izglītības iestādes un uzņēmumu sadarbības efektivitāti meža nozares atbalstītajos kompetences centros, izņemot Ogres Valsts tehnikumā, nekur citur aktīvas sadarbības nav, un izņemot PIKC Rīgas Tehnisko koledžu nevienā citā izglītības iestādē kokapstrāde nav profesionālās kompetences centra statusā.
- Vidēji ~1/3 daļa skolu beidzēji paliek strādāt izvēlētajā profesijā. Rīgā un tās apkārtnē aptuveni 10-15 % skolu beidzēji atstāj Latviju, savukārt pārējās Latvijas teritorijā šis skaitlis ir lielāks, t.i. 20-30 %, it īpaši Latgales reģionā, kur ~ 30 % absolventu atstāj Latviju. Kā aizbraukšanas iemels visbiežāk tiek minēts došanās pie vecākiem, kas jau strādā ārzemēs. Tikai neliela absolventu daļa izvēlās turpināt mācības vai studijas augstākā mācību iestādē.

Priekšlikumi tālākai rīcībai

1. Pētījuma gaitā apzināta nepieciešamība un iespējas katrā Latvijas reģionā izveidot PIKC statusā mēbeļu izgatavošanas un koksnes izmantošanas būvniecībā speciālistu apmācības programmas. Tādēļ nepieciešams nacionālā līmenī, piedaloties nozares NEP pieņemt lēmumu par šāda pasūtījuma formulēšanu profesionālās izglītības institūcijām.
2. Pēc diskusijām ar profesionālās izglītības iestāžu vadītājiem izvirzīti sekojoši priekšlikumi jaunu programmu izstrādei un iekļaušanai nākamā mācību gada uzņemšanas plānā:
 - Mēbeļu dizaina speciālists - 3. kvalifikācijas līmenis (profesijas standarts "Materiālu dizaina speciālists"). Programmas realizācijai nepieciešamās kompetences (atbilstošas kvalifikācijas pedagogi) ir vairākās skolās. Programmas izstrādē, izveidojot apvienotu darba grupu, gatavas iesaistīties Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola, Cēsu Profesionālā vidusskola, Mālpils Profesionālās vidusskolas un PIKC Rīgas Valsts tehnikums.
 - Programvadības kokapstrādes iekārtu/liniju operators - 3. kvalifikācijas līmenis. Programmas izstrādē gatavas iesaistīties PIKC Ogres Valsts tehnikums un PIKC Rīgas Valsts tehnikums.
3. PIKC statusā profesionālās izglītības programmas speciālistu gatavošanai koksnes izmantošanai būvniecībā ir iespējams un būtu iespējams izveidot

Saldus Profesionālā vidusskolā, Daugavpils Celtnieku profesionāla vidusskolā un sadarbībā ar tām jāsiglābā programma Cēsu Profesionālā vidusskolā.

4. Mēbeļu izgatavošanas programmu attīstībai PIKC būtu nepieciešams un ir visi priekšnoteikumi izveidošanai Kuldīgas Tehnoloģijas un tūrisma profesionālā vidusskolā, Viduslatgales Profesionālā vidusskolā, Jelgavas Tehnikumā un sadarbībā ar tām jāsiglābā programma Cēsu un Mālpils Profesionālajās vidusskolās). Rīgā esošajās profesionālās izglītības iestādēm ir jau PIKC statuss.
5. Jāsāk diskusija ar LR Izglītības un zinātnes ministriju par "mazo", bet spēcīgo profesionālās izglītības skolu attīstības iespējām, t.i. Cēsu Profesionālā vidusskola, Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola, Rankas arodvidusskola, Mālpils Profesionālā vidusskola, Aizkraukles Profesionāla vidusskola.
6. PIKC Ogres Valsts tehnikums PIKC statusā jāpaceļ koksnes pirmapstrādes speciālistu sagatavošanas programmas.

Pētījuma autori uzskata, ka nekavējoties jāsāk diskusija par šiem pētījuma izvirzītajiem priekšlikumiem, jo šobrīd notiek daudzās profesionālās izglītības iestādes iepirkuma procedūra, specifikāciju precizēšanas. Šobrīd un tuvāko nedēļu laikā, iespējams, tās pieskaņot nozares akceptētiem scenārijiem.

PIELIKUMS Nr. 1

Latvijas profesionālās izglītības iestādes meža nozarē

Nr. p.k.	Izglītības iestāde	Profesija	Programmas veids	Kvalifikācijas līmenis	Mācību maksa	Studiju ilgums	
Mežsaimniecība un mežizstrāde							
1.	Ērgļu vidusskola	Profesionālā	Vieglās tehnikas izmantošana meža darbos	Pieaugošo neformālā izglītība	-	Maksas	22 un 36 h
2.	Ogres Valsts tehnikums	Profesionālā	Motorzāģa vadītājs (Meža darbi un tehnika)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	3 mēneši (480 h)
			Meža mašīnu mehāniķis (Mežsaimniecības tehnika)	Prof. vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.līm.prof.kval.	Valsts budžets	4 gadi
			Meža mašīnu operatora (Mežsaimniecības tehnika)	Prof. vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.līm.prof.kval.	Valsts budžets	4 gadi
			Meža mašīnu operatora (Mežsaimniecības tehnika)	Prof. vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.līm.prof.kval.	ESF budžets	1,5 gadi
3.	Rankas vidusskola	Profesionālā	Motorzāģa vadītājs	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	3 mēneši (480 h)
			Motorzāģa vadītājs (Meža darbi un tehnika)	Arodizglītība pēc pamatzglītības un 17/18 g.v.	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1 gads
Kokrūpniecība							
4.	PIKC „Rīgas tehnikums”	Valsts	Koka izstrādājumu ražošanas tehniķis (kokapstrādes tehnoloģijas un kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
			Kokapstrādes tehniķis (kokapstrādes tehnoloģijas un kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1,5 gadi
			Kokapstrādes operators (kokizstrādāj)	Arodizglītība pēc pamatzglītības un 17/18 g.v.	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1 gads

		umu izgatavošan a)					
5.	Barkavas vidusskola	Profesionālā	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
6.	Bebrenes vidusskola	Profesionālā	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	1,5 gadi
			Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
7.	Cēsu vidusskola	Profesionālā	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
8.	Daugavpils profesionālā vidusskola	Celtnieku	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
			Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Arodizglītība pēc pamatizglītības un 17/18 g.v.	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1 gads
9.	Smiltenes tehnikums		Kokapstrādes iekārtu operators (koksnes materiāli un tehnoloģija)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL.(2.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	1 gads
10.	Mālpils vidusskola	Profesionālā	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL. (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
			Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL. (3.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1,5 gadi
11.	Ogres Valsts tehnikums		Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā tālākizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.), 30T	Maksas	960 h
			Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā tālākizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.), 30T	Maksas	640 h

		a)				
		Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
		Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1 gads
12.	PIKC „Liepājas Valsts tehnikums”	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Arodizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	3 gadi
13.	PIKC „Rīgas Tehniskā koledža”	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
14.	Aizkraukles Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
15.	Austrumlatgales Profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
16.	Jelgavas Tehnikums	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
17.	Limbažu Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL. (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
18.	Rankas Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošan a)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi

		umu ražošana)				
		Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
19.	Rīgas Pārdaugavas profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1 gads
20.	Saldus Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
21.	Skrundas Profesionālā vidusskola	Būvizstrādājumu galdnieks (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	4 gadi
22.	Cīravas Profesionālā vidusskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	3 gadi
23.	Daugavpils Profesionālā vidusskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu ražošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	3 gadi
24.	Alsviķu arodskola	Koksnes materiālu apstrādātājs (kokizstrādājumu izgatavošana cilvēkiem ar īpašām vajadzībām)	Arodizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	3 gadi
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Arodizglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF finansējums	1 gads
25.	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības	3.PKL (3.līm.prog.kval.)	ESF budžets	1,5 gadi
		Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības	3.PKL (3.līm.prog.kval.)	Valsts budžets	4 gadi

		a)				
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības un 17/18 g.v.	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	ESF budžets	1 gads
26.	Rīgas Amatniecības vidusskola	Stila mēbeļu modelētājs (lietišķā māksla)	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatzglītības	3. PKL (3.līmeņa profesionālā kvalifikācija)	Valsts budžets	4 gadi
Speciālās internātskolas un mācību centri						
27.	Pamūšas speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
28.	Mazirbes speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
28.	Zālītes speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
29.	Tukuma speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
30.	Stiklu speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
31.	Rudzātu speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
32.	Purmsātu speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
33.	Pelču speciālā internātpamatskola attīstībai centrs	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi / 1 gads
34.	Palsmanes speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
35.	Maltas speciālā internātpamatskola	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatzglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi

			umu izgatavošana)				
36.	Mālpils internātpamatskola		Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	3 gadi
37.	Liepājas internātpamatskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
38.	Kokneses internātpamatskola	speciālā –	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
39.	Katvaru internātpamatskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
40.	Ezersalas internātpamatskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2120 h
41.	Dzirciema internātpamatskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
42.	Daugavpils pamatskola	1.speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
43.	Carnikavas internātpamatskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2100 h
44.	Baltinavas Kristīgā internātpamatskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi
45.	Tilžas internātpamatskola		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	960 h
46.	Dzelzavas internātskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2 gadi

47.	Spāres internātskola	speciālā	Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā pamatizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Valsts budžets	2120 h
48.	Mācību centrs „BUTS”		Koka virpošanas tehnoloģijas pamati	Profesionālās pilnveides izglītība	20P un 30P	Maksas	160 h
			Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.)	Maksas	480 h
			Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.), 30T	Maksas	960 h
			Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	640 h
			Koksnes materiālu apstrādātājs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	640 h
			Mēbeļu izgatavošanas operators (koksnes materiāli un tehnoloģija)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	480 h
			Specializēto zināšanu apguve darba aizsardzības jomā: kokapstrāde, mēbeļu ražošana, papīra un papīra izstrādājumu ražošana	Profesionālās pilnveides izglītība	20P un 30P	Maksas	40 h
49.	Profesionālās tālākizglītības centrs „Insalvo Mācību centrs”		Specializēto zināšanu apguve darba aizsardzības jomā: kokapstrāde, mēbeļu ražošana, papīra un papīra izstrādājumu ražošana	Profesionālās pilnveides izglītība	20P un 30P	Maksas	40 h
50.	Mācību centrs „Austrumvidzeme”		Specializēto zināšanu	Profesionālās pilnveides	20P un 30P	Maksas	40 h

		apguve darba aizsardzības jomā: kokapstrāde, mēbeļu ražošana, papīra un papīra izstrādājumu ražošana	izglītība			
51.	Darba Drošības Serviss	Kokapstrādes operators (Koksnes materiāli un tehnoloģija)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.)	Maksas	480 h
52.	„Meža un koksnes produktu pētniecības un attīstības institūts” Tālākizglītības centrs	Hidraulika	Pieaugošo neformālā izglītība	-	Maksas	6 h
		Pneimatika	Pieaugošo neformālā izglītība	-	Maksas	6 h
53.	Biedrība „Vidzemes reģiona profesionālās izglītības Attīstības kompetences centrs”	Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL.(2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	640 h
54.	Latgales mācību centrs	Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas vai NVA projekta finansējums	640 h
		Galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	1.PKL (1.līm.prof.kval.), 10T	Maksas vai NVA projekta finansējums	480 h
		Mēbeļu galdnieka palīgs (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.), 30T	Maksas vai NVA projekta finansējums	960 h
55.	Profesionālās izglītības, tālākizglītības un eksaminācijas centrs	Mēbeļu galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	3.PKL (3.līm.prof.kval.), 30T	Maksas	960 h
		Galdnieks (kokizstrādājumu izgatavošana)	Profesionālā tālākizglītība	2.PKL (2.līm.prof.kval.), 20T	Maksas	640 h
Augstākās izglītības iespējas meža nozarē						
56.	Vidzemes Augstskola	Būvdarbu vadītājs (koka ēku celtniecība un ekobūves)	1.līmeņa profesionālā studiju programma	4.PKL	Valsts budžets / Maksas	2,5 gadi
57.	Latvijas Lauksaimniecības universitāte	Inženierzinātņu maģistrs	Maģistra studiju programma	5.PKL.	Valsts budžets	2 gadi

		mežzinātnē (Mežizstrādes inženieris)			/ Maksas	
		Mežzinātņu maģistrs (mežkopības inženieris)	Maģistra studiju programma	5.PKL.	Valsts budžets / Maksas	2 gadi
		Mežzinātņu maģistrs (meža ekonomika un politika)	Maģistra studiju programma	5.PKL.	Valsts budžets / Maksas	2 gadi
		Kokapstrādes tehnologs	Profesionālā bakalaura studiju programma	4.PKL.	Valsts budžets / Maksas	4 gadi
		Mežsaimniecības tehnologs	Profesionālā bakalaura studiju programma	4.PKL.	Valsts budžets / Maksas	4 gadi
		Lauksaimniecības zinātņu bakalaura mežzinātnē	Bakalaura studiju programma	4.PKL.	Valsts budžets / Maksas	4 gadi